
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2012:2

Strukturfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5, Strukturfrågor samt tolv motioner som ansluter till skrivelsens frågeställningar. I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen som bland annat innebär att

- På den lokala nivån ska finnas församlingar med kyrkofullmäktige som beslutande organ och kyrkoråd som verkställande organ. Alternativt kan församlingar tillsammans bilda ett pastorat som då har kyrkofullmäktige som beslutande och kyrkoråd som verkställande organ.
- Församlingar som ingår i ett pastorat har som styrelse församlingsråd som utses av kyrkofullmäktige. Valbarheten till församlingsråden gäller hela pastoratet.
- Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion.
- Det ska inte längre finnas några flerpastoratsamfälligheter. De flerpastoratsamfälligheter som finns den 1 januari 2014 blir då pastorat. Göteborgs kyrkliga samfällighet får dock finnas kvar under en övergångsperiod på två år.
- Det görs ett förtydligande med innebörden att stiftens tillsyn omfattar även förvaltningen i församlingar och pastorat.

Skrivelsen tillstyrks i sin helhet av utskottet med undantag för övergångsbestämmelserna för Göteborgs kyrkliga samfällighet som ska medge att samfälligheten får bestå till och med den 31 december 2017 i stället för den 31 december 2015 som föreslagits av kyrkostyrelsen. Utskottet föreslår att övriga motioner avslås. Flera av dessa handlar om samverkan och möjligheter att bilda partiella samfälligheter särskilt med avseende på begravningsverksamheten. Utskottet konstaterar i denna del att kyrkostyrelsen redan tillsatt en utredning om samverkansformer för begravningsverksamheten.

Till betänkandet fogas två reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	4
Skrivelsens förslag	4
Motionernas förslag	5
Motion 2012:16 av Bertil Murray m.fl., Direktval till församling.....	5
Motion 2012:21 av Kjell Petersson m.fl., Partiella samfälligheter	5
Motion 2012:34 av Christina Eriksson m.fl., Samverkansform för begravningsverksamheten	5
Motion 2012:36 av Britt Louise Agrell m.fl., Samverkansform för begravningsverksamheten	5
Motion 2012:41 av Staffan Holmgren och Bengt Säberg, Partiella samfälligheter	5
Motion 2012:42 av Staffan Holmgren, Övergångsbestämmelser för Göteborgs kyrkliga samfällighet	6
Motion 2012:44 av Dan Sarkar, Vård och underhåll av kyrkobyggnader.....	6
Motion 2012:45 av Dag Sandahl och Kjell Petersson, Pastoral strukturer för Svenska kyrkan	6
Motion 2012:47 av Bengt Säberg m.fl., Angående samfälligheter	6
Motion 2012:52 av Anders Nihlgård, Val av församlingsråd.....	6
Motion 2012:56 av Aina Andersson, Möjlighet att bilda partiella samfälligheter inom begravningsverksamheten.....	6
Motion 2012:61 av Ola Isacsson, Huvudgudstjänster i pastorat.....	7
Yttrande från Läronämnden.....	7
Yttranden från andra utskott	7
Bakgrund.....	7
Strukturutredningen	7
Kyrkostyrelsens förslag.....	8
Församlingar och pastorat.....	8
Församlings- och pastoratskriterier	8
Beslut om indelning	9
Beslutande organ m.m.	9
Verkställande och beredande organ – kyrkoråd	9
Verkställande och beredande organ – församlingsråd	9
Församlingsrådets uppgifter	10
Församlingsinstruktion.....	11
Nämnder på lokal nivå.....	11
Flerpastoratssamfälligheter	11
Inga andra samverkansformer	11
Förenklningar	12
Kontraktsutredning m.m.	13
Stiftens tillsyn av församlingarnas förvaltning.....	13
Stiftens ansvar för kyrkobyggnader	13
Administrativ samverkan.....	13
Ändringar i 24 kap. i kyrkoordningen.....	13

Utskottets överväganden	14
Allmänt.....	14
Församlingar och pastorat.....	14
Församlings- och pastoratskriterier	14
Beslut om indelning.....	15
Beslutande organ m.m.	15
Verkställande och beredande organ - kyrkoråd.....	15
Verkställande och beredande organ - församlingsråd.....	15
Församlingsrådets uppgifter	16
Församlingsinstruktion.....	16
Nämnder på lokal nivå.....	16
Flerpastoratssamfälligheter	17
Inga andra samverkansformer	17
Förenklingar	18
Kontraktsutredning m.m.	18
Stiftens ansvar för församlingarnas förvaltning.....	19
Stiftens ansvar för kyrkobyggnader	19
Administrativ samverkan.....	19
Ändringar i 24 kap. i kyrkoordningen.....	19
Reservation 1.....	20
Reservation 2.....	20
Särskilt yttrande	21
Bilaga 1A Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	22
Bilaga 1B Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	92
Bilaga 2 Läronämndens yttrande 2012:2y	93
Bilaga 3 Läronämndens yttrande 2012:3y	95
Bilaga 4 Gudstjänstutskottets yttrande 2012:2y.....	96
Till organisationsutskottet.....	96
Bilaga 5 Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2012:2y.....	98
Till Organisationsutskottet.....	98
Bilaga 6 Ekonomi- och egendomsutskottets yttrande 2012:1y.....	100
Till Organisationsutskottet.....	100
Bilaga 7 Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:9y.....	101
Till Organisationsutskottet.....	101
Bilaga 8 Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:10y.....	102
Till Organisationsutskottet.....	102
Bilaga 9 Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:11y.....	103
Till Organisationsutskottet.....	103
Bilaga 10 Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:12y.....	104
Till Organisationsutskottet.....	104

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt bilaga 1A.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:16.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:21.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:34.
5. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:36.
6. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:41 punkten 1.
7. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:41 punkten 2.
8. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:42.
9. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:44, punkten 1.
10. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:44, punkten 2.
11. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:44, punkten 3.
12. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:45.
13. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:47.
14. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:52.
15. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:56, punkten 1.
16. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:56, punkten 2.
17. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:61, punkten 1.
18. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:61, punkten 2.
19. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2012:42 punkten 2 att punkten 3 i övergångsbestämmelserna ska ha lydelse enligt bilaga 1B.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5, Strukturfrågor.

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att andra avdelningen ska upphöra att gälla,

dels att 37 och 42 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 8 kap. 21 §, 36 kap. 3 §, 38 kap. 9–12¹ och 67 §§, 47 kap. 12 och 13 §§ samt 48 kap. 5 §² ska upphöra att gälla och att rubrikerna före 38 kap. 9–12 och 67 §§ och 47 kap. 12 § ska utgå,

dels att rubriken före 41 kap. 4 § ska placeras före den nya 41 kap. 3 a §,

dels att 48 kap. 6 § ska betecknas 48 kap. 5 § och 48 kap. 7 § ska betecknas 48 kap. 6 §³,

dels att 6 kap. 4 §, 7 kap. 6, 8, 11, 14 och 15 §§, 8 kap. 2, 13–14 a, 16–17, 20 och 23 §§, 9 kap. 1 och 2, 2 c, 7 och 8 samt 12 §§, 11 kap. 8 a och 14 §§, 12 kap. 3 a och 12–13 a §§, 16 kap. 2 §, 17 kap. 3 och 6–9 §§, 18 kap. 6 §, 20 kap. 6 §, 24 kap. 4 §, 26 kap. 3 §, 29 kap. 6 §, 33 kap. 2, 4–6 och 9–11 §§, 34 kap. 2, 6, 12 och 16 §§, 35 kap. 10 §, 36 kap. 1 och 2 samt 4–6 §§, 38 kap. 3–5, 7 och 8, 21–26, 33 och 34, 48, 50, 53, 56, 59, 63, 65, 69–71, 88 och 90–92 §§, 40 kap. 2, 4, 7 och 8 §§, 43 kap. 6 och 7 §§, 44 kap. 1 och 7 a §§, 46 kap. 2 §, 47 kap. 1 §, 48 kap. 1 och 4 §§, 53 kap. 12 §, 56 kap. 7 §, 57 kap. 1, 5–10 och 20 §§ ska ha följande lydelse,

1 Beslutet att 38 kap. 11 § ska upphöra att gälla avser paragrafen i dess lydelse enligt SvKB 2011:6.

2 Beslutet att 48 kap. 5 § ska upphöra att gälla avser paragrafen i dess lydelse enligt SvKB 2011:2.

3 Dessa ändringar av beteckningar avser de två paragraferna enligt SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

dels att rubrikerna före 7 kap. 6, 14 och 15 §§, 38 kap. 8, 62, 64, 66, 69–71 §§ och 57 kap. 1 § samt rubrikerna till 47 och 48 kap. ska ha följande lydelse,
dels att inledningarna till 17 och 26 kap. samt till åttonde avdelningen ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny andra avdelning, nya 37 och 42 kap., fem nya paragrafer, 7 kap. 14 a §, 22 kap. 2 a §, 23 kap. 1 a §, 24 kap. 1 a §, och 41 kap. 3 a §, och nya rubriker före 7 kap. 14 a §, 23 kap. 1 a §, samt 24 kap. 1 a och 4 §§ av följande lydelse.

Motionernas förslag

Motion 2012:16 av Bertil Murray m.fl., Direktval till församling

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att från och med kyrkovalet 2017 återinföra ordningen med direktval till församlingen.

Motion 2012:21 av Kjell Petersson m.fl., Partiella samfälligheter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kommande kyrkomöte återkomma med förslag om regler för partiella samfälligheter.

Motion 2012:34 av Christina Eriksson m.fl., Samverkansform för begravningsverksamheten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att lägga fram förslag om kyrkoordningsreglering om samverkansorgan mellan pastorat, för hantering av begravningsverksamheten, med rätt att debitera allmän begravningsavgift.

Motion 2012:36 av Britt Louise Agrell m.fl., Samverkansform för begravningsverksamheten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till 2013 års kyrkomöte med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att det även fortsättningsvis ska vara möjligt med en samverkansform mellan flera pastorat när det gäller handhavande av begravningsverksamheten, exempelvis i form av en partiell samfällighet.

Motion 2012:41 av Staffan Holmgren och Bengt Säberg, Partiella samfälligheter

1. Kyrkomötet beslutar att fr.o.m. 2014 ska det vara möjligt att bilda partiella samfälligheter mellan pastorat för samverkan om begravningsfrågor med rätt för samfälligheten att uppbära begravningsavgift.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa kyrkomöte framlägga förslag till reglering i kyrkoordningen av partiella samfälligheter.

Motion 2012:42 av Staffan Holmgren, Övergångsbestämmelser för Göteborgs kyrkliga samfällighet

1. Kyrkomötet beslutar att i övergångsbestämmelserna till kyrkoordningen p. 3 ska anges att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar tills vidare.

I andra hand

2. Kyrkomötet beslutar att i övergångsbestämmelserna till kyrkoordningen p. 3 ska anges att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar fram till och med 31 december 2017.

Motion 2012:44 av Dan Sarkar, Vård och underhåll av kyrkobyggnader

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna reglera både församlingarnas rätt till ansvar för sina kyrkobyggnader och deras möjlighet att fransäga sig det ansvaret.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna reglera möjligheten till ett stiftsövertagande av kyrkobyggnader.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna bjuda in Riksantikvarieämbetet att hjälpa till att formulera långsiktiga lösningar.

Motion 2012:45 av Dag Sandahl och Kjell Petersson, Pastoral strukturer för Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete om konstruktiva pastorala strukturer för Svenska kyrkan.

Motion 2012:47 av Bengt Säberg m.fl., Angående samfälligheter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att de flerpastoratssamfälligheter som finns den 1 januari 2014 får finnas kvar.

Motion 2012:52 av Anders Nihlgård, Val av församlingsråd

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att det är församlingens medlemmar som väljer församlingsråd.

Motion 2012:56 av Aina Andersson, Möjlighet att bilda partiella samfälligheter inom begravningsverksamheten

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkoordningen kan ge möjlighet till samverkan mellan huvudmän i ett geografiskt närområde med krematorieverksamhet genom att bilda partiella samfälligheter.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra till samråd mellan huvudmän med krematorier i ett geografiskt närområde.

1. Kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5 vad avser förslag om ändringar av 17 kap. 3 § och 37 kap. 3 § i kyrkoordningen samt att i fråga om 37 kap. 3 § i stället anta följande förslag till lydelse:
Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:
 1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av bestämmelserna i 17 kap. 3 §.
 2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
 3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att analysera om behovet av att förändra kyrkoordningens 17 kap. 3 § kvarstår mot bakgrund av de församlings- och pastoratssammanläggningar som träder i kraft 1 januari 2014 och som planeras inför 1 januari 2018.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över skrivelse 2012:5 och motion 2012:61 i Ln 2012:2y, *bilaga 2*. Läronämnden har också yttrat sig över motionerna 2012:16 och 2012:52 i Ln 2012:3y, *bilaga 3*.

Yttranden från andra utskott

Gudstjänstutskottet har yttrat sig över skrivelse 2012:5 samt motion 2012:61 i G 2012:2y, *bilaga 4*.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har yttrat sig över skrivelse 2012:5 vad avser tillsyn i TU 2012:2y, *bilaga 5*.

Ekonomi- och egendomsutskottet har yttrat sig över skrivelse 2012:5 avsnitt 4.2 samt motion 2012:44 i EE 2012:1y, *bilaga 6*.

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motion 2012:41 första yrkandet i Kr 2012:9y, *bilaga 7*.

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motion 2012:42 i Kr 2012:10y, *bilaga 8*.

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motion 2012:61 första yrkandet i Kr 2012:11y, *bilaga 9*.

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över vissa principiella och övriga frågor i skrivelse 2012:5 i Kr 2012:12y, *bilaga 10*.

Bakgrund

Strukturutredningen

Genom ett beslut av 2007 års kyrkomöte fick kyrkostyrelsen i uppdrag ”att tillsätta en utredning med syfte att förenkla och förtydliga kyrkans lokala nivå: pastoralt, administrativt och ekonomiskt”. Kyrkomötets beslut innebar ett bifall till motion 2007:49 av biskoparna Caroline Krook och Sven Thidevall. Motionen behandlades av Organisationsutskottet i dess betänkande O 2007:7 *Strukturfrågor*.

Kyrkostyrelsen fastställde direktiv för utredningen i maj 2008. Det övergripande syftet med utredningsarbetet var att skapa bästa möjliga organisatoriska förutsättningar för församlingarna att fullgöra sin grundläggande uppgift. Som tillägg, men också som förtydligande, fanns följande mål:

- ◆ ge förutsättningar för bred delaktighet, ansvarstagande och gemenskap
- ◆ bidra till tydlig ansvarsfördelning
- ◆ bidra till långsiktig ekonomisk bärkraft
- ◆ ge förutsättningar för en god arbetsmiljö

Utredningen lämnade sitt betänkande *Närhet och samverkan* (SKU 2011:2) till kyrkostyrelsen den 28 mars 2011.

Kyrkostyrelsens förslag

Församlingar och pastorat

På den lokala nivån ska det kunna finnas församlingar med egen ekonomi och ansvar för alla församlingens uppgifter. Det ska också kunna finnas församlingar som tillsammans bildar ett pastorat. Pastoratet har då ansvar för ekonomi, personal, fastighetsförvaltning och begravningsverksamhet samt ett övergripande ansvar för församlingarnas grundläggande uppgift inom pastoratet.

Motion

I motion 2012:45 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete om konstruktiva pastorala strukturer för Svenska kyrkan. Motionärerna exemplifierar att konstruktiva pastorala strukturer handlar om hur ett vitalt församlingsliv ska kunna levas på landsbygden lika väl som i tätorter, städer och storstäder. Vidare om hur kyrkoarbetare ska finna sina arbetsuppgifter viktiga och hur lekfolket ska inspireras till ansvarstagande. Motionärerna anger även att det handlar om frågan om hur en folkkyrka växer genom att gestalta nya församlingar där människor bor och inte överlåter de utmaningar som församlingsplantering innebär att hanteras av enskilda föreningar och intressegrupper.

Församlings- och pastoratskriterier

För församlingar som inte ingår i ett pastorat och för pastorat ska gälla att det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för ett visst tillfälle har medgivit något annat, att det finns ett invigt kyrkorum och att det finns personer som tar ansvar för att den grundläggande uppgiften blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen och i pastoratet.

För församlingar som ingår i pastorat gäller att gudstjänster ska firas enligt vad som framgår av församlingsinstruktionen. I övrigt gäller samma kriterier som ovan.

Läronämnden har i yttrande Ln 2012:2y fokuserat på tre områden och gjort hänvisningar till tidigare klargöranden. De områden som läronämnden tar upp sammanfattas under rubrikerna församlingsbegreppet, församlingsindelningen och tillsynsfunktionen.

Motion

I motion 2012:61 föreslås att kyrkostyrelsens förslag om ändringar i 17 kap. 3 § och 37 kap. 3 § i kyrkoordningen ska avslås. Samt att 37 kap. 3 § i ska lyda:

Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:

1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av bestämmelserna i 17 kap. 3 §.
2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.

3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen.

Motionären menar vidare att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att analysera om behovet av att förändra 17 kap. 3 § i kyrkoordningen kvarstår mot bakgrund av de församlings- och pastoratssammanläggningar som träder i kraft 1 januari 2014 och som planeras inför 1 januari 2018.

Beslut om indelning

Stiftsstyrelsen beslutar om pastoratsindelningen och om indelningen i församlingar som inte ingår i något pastorat. Pastoratet beslutar om indelningen av pastoratet i församlingar. En församling som inte ingår i ett pastorat kan genom att besluta att den ska uppdelas i flera församlingar bli ett pastorat. Sådana beslut gäller först när stiftsstyrelsen, efter att ha gett domkapitlet tillfälle att yttra sig, har fastställt dem.

Beslutande organ m.m.

Beslutande organ i pastorat och i en församling som inte ingår i något pastorat är kyrkofullmäktige som utses i direkta val av dem som tillhör pastoratets församlingar respektive församlingen.

Varje pastorat och varje församling med kyrkofullmäktige ska utgöra en valkrets. Nuvarande bestämmelser i 38 kap. 20 § om valdistriktsindelning behålls.

Verkställande och beredande organ – kyrkoråd

Styrelse i ett pastorat och styrelse i en församling som inte ingår i något pastorat är ett av kyrkofullmäktige valt kyrkoråd.

Verkställande och beredande organ – församlingsråd

För en församling som ingår i ett pastorat ska pastoratets kyrkofullmäktige välja ett församlingsråd som styrelse. Inför valet ska det nyvalda fullmäktige genomföra ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte med församlingens röstberättigade medlemmar, för att säkerställa församlingens inflytande.

Kyrkofullmäktige ska besluta för vilken tid ledamöter och ersättare i församlingsrådet ska väljas. Valet får inte gälla mer än fyra år och det ska alltid ske nyval till församlingsrådet i samband med att en ny mandatperiod börjar för kyrkofullmäktige.

Den som tillhör någon av församlingarna i pastoratet ska vara valbar till ett församlingsråd i pastoratet.

Kyrkoherden eller en annan i församlingen tjänstgörande präst som kyrkoherden sätter i sitt ställe ska vara ledamot i församlingsrådet.

Kyrkofullmäktige ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och församlingsrådet en vice ordförande. Kyrkofullmäktige får uppdra åt församlingsrådet att välja även ordförande.

I kyrkostyrelsens skrivelse föreslås, som klargjorts ovan, att det på den lokala nivån ska finnas församlingar med kyrkofullmäktige som beslutande organ och kyrkoråd som verkställande organ. Kyrkofullmäktige väljs vid direkta val och kyrkorådet utses av kyrkofullmäktige genom ett indirekt val. Alternativt kommer församlingar tillsammans kunna bilda ett pastorat som också har kyrkofullmäktige som beslutande och kyrkoråd som verkställande organ. Även detta kyrkoråd väljs genom ett val som är indirekt. Slutligen föreslås att församlingar som ingår i ett pastorat ska ha ett församlingsråd som styrelse. Församlingsrådet utses

genom ett indirekt val av kyrkofullmäktige och valbarheten till församlingsråden gäller hela pastoratet.

När det gäller pastorat konstaterade Strukturutredningen att det inte finns behov av ett beslutande organ i en församling som ingår i ett pastorat då en sådan församling inte har hand om uppgifter som hör hemma hos ett i direkta val utsett beslutande organ. Som styrelse för en församling som ingår i ett pastorat valde man att pastoratets kyrkofullmäktige ska välja ett församlingsråd. Kyrkostyrelsen delar utredningens slutsats att en ordning med direktvalda organ både i församlingarna och i pastoratet skulle innebära att ansvarsförhållandena blir otydliga mellan de direktvalda organen. Man noterar att pastoratet ska ha det övergripande ansvaret för resurser och uppgifter och att det då är naturligt att pastoratets beslutande organ är det som ska väljas direkt av de röstberättigade medlemmarna inom pastoratet. Kyrkostyrelsen menar också, att det faktum att kyrkofullmäktige väljer församlingsrådet, också kan motiveras med att det samlade kyrkofullmäktige har överblick över hela pastoratet. Detta, menar man, behövs med tanke på att valbarheten till församlingsrådet föreslås gälla alla som är medlemmar och bosatta inom pastoratet och på att en församling kan komma att ansvara för uppgifter som inte bara rör den egna församlingen.

Kyrkostyrelsen konstaterar dock att det indirekta valet av församlingsrådet upplevs som en förlust eller ett demokratiskt underskott av förhållandevis många remissinstanser. Denna upplevda brist bör, enligt kyrkostyrelsens mening, kunna uppvägas av ett väl genomfört nomineringsförfarande till församlingsråden. Mot denna bakgrund föreslår kyrkostyrelsen att det ska regleras i kyrkoordningen att pastoratets nyvalda kyrkofullmäktige, inför valet av församlingsråd, ska ha en skyldighet att genomföra ett församlingsmöte eller någon annan form av öppet nomineringsmöte, så att församlingens inflytande säkerställs. Till ett sådant möte ska bara församlingens röstberättigade medlemmar inbjudas. Med hänsyn till de valbarhetsvillkor som föreslås gälla för församlingsrådet är det dock fullt möjligt att vid mötet nominera kandidater som inte tillhör den egna församlingen men någon av de övriga församlingarna inom pastoratet.

Läronämnden konstaterar i sitt yttrande Ln 2012:3y att församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Läronämnden fortsätter:

Här samlas människor kring ordet och sakramenten. Det är primärt i församlingen som kyrkan blir synlig. I vår kyrkotradition möts ämbetslinjen och former för lokalt självstyre. Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt.

Motioner

I motion 2012:16 föreslår motionärerna att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att från och med kyrkovalet 2017 återinföra ordningen med direktval till församlingen. Även i motion 2012:52 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att det är församlingens medlemmar som väljer församlingsråd.

Församlingsrådets uppgifter

Församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar.

Församlingsinstruktion

O 2012:2

Det ska finnas en gemensam församlingsinstruktion för församlingarna i ett pastorat. I denna redovisas hur ansvaret för den grundläggande uppgiften fördelas mellan församlingarna och pastoratet. Där redovisas också hur prästtjänsterna i huvudsak disponeras.

Församlingsinstruktionens innehåll ska prövas minst vart fjärde år.

Nämnder på lokal nivå

Det ska inte finnas andra nämnder än valnämnd på lokal nivå.

Flerpastoratssamfälligheter

Det ska inte längre finnas några flerpastoratssamfälligheter och de flerpastorats-samfälligheter som finns vid årsskiftet 2013/14 övergår då till att bli pastorat.

Göteborgs kyrkliga samfällighet får genom övergångsbestämmelser finnas kvar fram till årsskiftet 2015/16. Särskilda bestämmelser ska gälla för kyrkovalet 2013.

Kyrkostyrelsen delar utredningens bedömning att resursfördelning och verksamhetens styrning och ledning bör hållas samman. Kyrkostyrelsen uttalar att ekonomiska och materiella resurser enbart är medel för att hantera den grundläggande uppgiften och att därför frågor om resursfördelning och verksamhetens mål och inriktning bör hanteras ihop. En tydlig ansvarsfördelning främjas av att innehålls- och resursfrågor hålls samman ur såväl styrelse- som ledningsperspektiv. Genom denna ändring förenklas organisationen också avsevärt konstaterar kyrkostyrelsen.

När det gäller Göteborgs kyrkliga samfällighet önskar bl.a. Göteborgs kyrkliga samfällighet och Göteborgs stift i sina yttranden en övergångsperiod för Göteborgs kyrkliga samfällighet för att man ska kunna förbereda en indelning av samfälligheten i flera pastorat. Samfälligheten och stiftet hänvisar till samfällighetens storlek och dess långa historia som gör att man inte ens har någon tidigare organisation att falla tillbaka på. Stiftsstyrelsen i Göteborg anförde i sitt remissyttrande att det behövs en övergångsperiod för att man ska kunna planera och genomföra en ordnad övergång från nuvarande flerpastoratssamfällighetskonstruktion till en kommande ordning. Med anledning av det anförda föreslår kyrkostyrelsen ett undantag för Göteborgs kyrkliga samfällighet fram till den 1 januari 2016.

Motioner

I motion 2012:42 föreslås övergångsbestämmelser för Göteborgs kyrkliga samfällighet där det klargörs att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar tills vidare. I andra hand menar motionären att det i övergångsbestämmelserna ska anges att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar fram till och med 31 december 2017.

I motion 2012:47 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att de flerpastoratssamfälligheter som finns den 1 januari 2014 får finnas kvar.

Inga andra samverkansformer

I kyrkoordningen regleras inga andra samverkansformer på lokal nivå än samverkan mellan församlingar i ett pastorat. Dock ska bestämmelserna om Samfälligheten Gotlands kyrkor finnas kvar tills vidare.

Kyrkostyrelsen uttalar att Strukturutredningens ambition har varit att skapa en så enkel och flexibel lokal struktur som möjligt. Förslagen har därför, enligt kyrkostyrelsen, som utgångspunkt att inte mer än nödvändigt ska regleras. Man

menar att det ska lämnas öppet för församlingar och pastorat att finna lokala lösningar utifrån de förutsättningar som råder. Detta i sin tur grundar sig på övertygelsen om att de som vill samverka inom ett visst område är bäst skickade att bedöma vad som i ett enskilt fall är den lämpligaste samverkansformen. Kyrkostyrelsen konstaterar dock att ett antal remissinstanser tar upp begravningsverksamheten och behovet av samverkansformer mellan begravningshuvudmän när de i sina yttranden listar områden som borde ha utretts eller utredas. Eftersom begravningsverksamheten har varit föremål för den statliga begravningsutredningen som inte ledde till några ändringar rörande huvudmannastrukturen eller avgiftskonstruktionen och då frågan om gemensam begravningsavgiftssats bereds ytterligare av regeringen menar kyrkostyrelsen att det finns anledning att se närmare på de särskilda behov av samordning som kan finnas för begravningsverksamheten. Kyrkostyrelsen avser därför att utreda olika samverkansmöjligheter för denna verksamhet och man har för avsikt att återkomma i frågan till 2013 års kyrkomöte.

Motioner

I motion 2012:21 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att till kommande kyrkomöte återkomma med förslag om regler för partiella samfälligheter.

I motion 2012:34 vill motionärerna att det ges ett uppdrag till kyrkostyrelsen att lägga fram förslag om kyrkoordningsreglering om samverkansorgan mellan pastorat, för hantering av begravningsverksamheten, med rätt att debitera allmän begravningsavgift.

Även i motion 2012:36 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att återkomma till 2013 års kyrkomöte med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att det även fortsättningsvis ska vara möjligt med en samverkansform mellan flera pastorat när det gäller handhavande av begravningsverksamheten. Motionärerna exemplifierar detta att det kan ske i form av en partiell samfällighet.

Motionärerna i motion 2012:41 föreslår att kyrkomötet beslutar att fr.o.m. 2014 ska det vara möjligt att bilda partiella samfälligheter mellan pastorat för samverkan om begravningsfrågor med rätt för samfälligheten att uppbära begravningsavgift. Motionärerna föreslår också att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa kyrkomöte framlägga förslag till reglering i kyrkoordningen av partiella samfälligheter.

I motion 2012:56 framför motionären att det ska finnas en möjlighet att bilda partiella samfälligheter inom begravningsverksamheten. Motionären anser att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda hur kyrkoordningen kan ge möjlighet till samverkan mellan huvudmän i ett geografiskt närområde med krematorieverksamhet genom att bilda partiella samfälligheter. Slutligen vill motionären att det ges ett uppdrag till kyrkostyrelsen att uppmuntra till samråd mellan huvudmän med krematorier i ett geografiskt närområde.

Förenklingar

Det ska inte längre anges i kyrkoordningen att nämnder på stiftsnivå eller att andra organ tillsatta av kyrkomötet än kyrkostyrelsen får väcka ärenden i kyrkofullmäktige. Vidare ska bestämmelser om följande utgå:

- att det får ställas frågor i kyrkofullmäktige och stiftsfullmäktige
- att det kan ske slutna omröstning i fullmäktige vid tillsättning av befattningar
- att kyrkorådet ska göra framställningar till vissa organ
- att stiftsstyrelsen ska göra framställningar till vissa organ
- att kyrkorådet och stiftsstyrelsen får begära in yttranden och upplysningar från nämnder och anställda.

Kontraktsutredning m.m.

O 2012:2

En utredning ska tillsättas om kontraktets ställning och uppgifter samt om domprostens ställning m.m.

Stiftens tillsyn av församlingarnas förvaltning

Kyrkostyrelsens förslag: Stiftens främjande och tillsyn ska avse även förvaltningen hos pastorat och församlingar.

Stiftens ansvar för kyrkobyggnader

Strukturutredningen föreslog att stiftet skulle överta ansvaret för vård och underhåll av de kyrkobyggnader inom stiftet som ägs av en församling samt vissa inventarier. Förslaget var att detta skulle träda i kraft den 1 januari 2015. Utredningen föreslog också visst kompletterande utredningsarbete om genomförandefrågor.

Kyrkostyrelsen konstaterade att remissinstanserna inte är beredda att tillstyrka förslaget utifrån det befintliga underlaget. Styrelsen tror ändå att den lösning som utredningen har presenterat är värd att pröva och har därför klargjort att man avser tillsätta en utredning med uppgift att ta fram ett mer genomarbetat underlag som församlingar, stift och andra berörda kan ta ställning till. Att förvaltningen av kyrkobyggnaderna skulle flyttas till stiftet skulle, enligt styrelsens uppfattning, inte innebära att ansvaret för hur församlingen använder rummet som stöd och uttryck för sin gudstjänst skulle försvagas. Kyrkostyrelsen klargör också att Strukturutredningen nämnt att det på grund av indelningsändringar och den demografiska utvecklingen finns anledning att pröva behovet av en översyn av utjämningsystemet. Kyrkostyrelsen har därför förklarat att den därför avser att utreda såväl frågan om vård och underhåll av kyrkobyggnader som utjämnings-systemet. Kyrkostyrelsen anger att den avser att återkomma till kyrkomötet med förslag år 2016 i dessa delar.

Motion

I motion 2012:44 föreslås ett uppdrag till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna reglera både församlingarnas rätt till ansvar för sina kyrkobyggnader och deras möjlighet att fränsäga sig det ansvaret. Motionären menar även att uppdraget till kyrkostyrelsen i den aviserade utredningen ska inkludera möjligheten till ett stiftsövertagande av kyrkobyggnader. Slutligen anför motionären att utredningen ska bjuda in Riksantikvarieämbetet att hjälpa till att formulera långsiktiga lösningar.

Administrativ samverkan

Arbetet med gemensamma administrativa system och med administrativ samverkan ska intensifieras i nära samverkan med stiftet.

Ändringar i 24 kap. i kyrkoordningen

Kyrkoordningens regler om vilka som får ta del av kyrkliga handlingar finns för närvarande i kyrkoordningens ekonomiavdelning trots att regleringen inte är av ekonomisk natur. Kyrkostyrelsen föreslår att dessa bestämmelser flyttas till kyrkoordningens gudstjänstavdelning där de mer naturligt hör hemma. De aktuella bestämmelserna rör konfirmation, vigsel och välsignelsehandlingar samt begrav-

ningsgudstjänst. En viss översyn av formuleringarna har skett men sakinnehållet i bestämmelserna är detsamma som tidigare.

Kyrkostyrelsen föreslår slutligen några ändringar i 24 kap. 4 § i kyrkoordningen för att åstadkomma förtydliganden om begravningsgudstjänst för den som inte tillhör Svenska kyrkan.

Utskottets överväganden

Allmänt

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Strukturutredningen har på ett förtjänstfullt sätt med bred förankring fullgjort sitt utredningsuppdrag att förenkla och förtydliga kyrkans lokala nivå. Remissinstanserna har på ett initierat sätt gett synpunkter på förslagen och kyrkostyrelsens förslag är väl övervägda.

I bilaga 1A och 1B återfinns utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen. Detta förslag överensstämmer i huvudsak med kyrkostyrelsens förslag. Utskottet föreslår dock att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Därutöver har kyrkorättsutskottet anfört att man anser att bestämmelsen om församlingens vetorätt när det gäller ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum fallit bort av misstag och att bestämmelsen därför bör föras in igen i kyrkoordningen. Kyrkorättsutskottet har föreslagit att bestämmelser härom läggs in i 40 kap. kyrkoordningen. Organisationsutskottet instämmer i detta och föreslår att bestämmelsen läggs till som en ny 40 kap. 9 §. Utskottet föreslår också en ny rubrik direkt före paragrafen. Även i övrigt har kyrkorättsutskottet föreslagit en del mindre justeringar i kyrkoordningstexten vilka utskottet har beaktat i sitt förslag.

Församlingar och pastorat

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.
Kyrkomötet avslår motion 2012:45.

Utskottet har förståelse för motionärernas, i motion 2012:45, intentioner kring utveckling av konstruktiva pastorala strukturer för Svenska kyrkan. Därvid menar utskottet att det är viktigt att kyrkan identifierar tillväxtområden. Utskottet menar dock att ett uppdrag till kyrkostyrelsen, för närvarande, inte är den rätta vägen att bearbeta frågeställningarna. Motion 2012:45 bör därför avslås.

Församlings- och pastoratskriterier

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.
Kyrkomötet avslår motion 2012:61.

Kyrkorättsutskottet har avstyrkt första yrkandet i motion 2012:61 då motionärens föreslagna ändringar förutsätter att 17 kap. 3 § andra stycket i kyrkoordningen måste ändras. Utskottet delar den uppfattningen och föreslår på den grunden att motionen avslås.

Gudstjänstutskottet konstaterar, i likhet med Läronämnden, att församlingen alltid ska vara subjekt för gudstjänstlivet antingen genom att fira gudstjänst var

för sig eller gemensamt i ett pastorat. Gudstjänstutskottet markerar också i sitt yttrande att den föreslagna regleringen innebär en miniminivå.

Utskottet konstaterar också att kyrkorättsutskottet i sitt yttrande Kr 2012:2y uttalat att det behövs en fortgående reflektion kring församlingsbegreppet även på ett kyrkorättsligt plan inom alla enheter i Svenska kyrkan. Mot denna bakgrund menar utskottet att det kommer att ske en bred reflektion över församlingsbegreppet och att det inte finns skäl att ge ett särskilt uppdrag till kyrkostyrelsen så som det definierats i motion 2012:61. Motionen bör avslås.

Beslut om indelning

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om beslut om indelning.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag.

Beslutande organ m.m.

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om beslutande organ m.m.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag.

Verkställande och beredande organ - kyrkoråd

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om verkställande och beredande organ – kyrkoråd.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag.

Verkställande och beredande organ - församlingsråd

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om verkställande och beredande organ – församlingsråd.
Kyrkomötet avslår motionerna 2012:16 och 2012:52.

Läronämnden konstaterar i sitt yttrande Ln 2012:3y att församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Här samlas människor kring ordet och sakramenten. Det är primärt i församlingen som kyrkan blir synlig. I vår kyrkotradition möts ämbetslinjen och former för lokalt självstyre. Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt, avslutar Läronämnden.

I motion 2012:16 och motion 2012:52 föreslås uppdrag till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag om direktval till församlingen/församlingsråd.

Utskottet menar att kyrkostyrelsens förslag på ett bra sätt ger förutsättningar för församlingarna att under eget ansvar och med eget inflytande påverka församlingens verksamhet i ett pastorat. Utskottet vill peka på att den gemensamma församlingsinstruktionen i pastoratet är en god grund för att beskriva förutsättningar, förväntningar och ansvar för den lokala församlingens arbete. Det är tillfredställande att den föreslagna kyrkoordningsregleringen innebär att

pastoratets kyrkofullmäktige ska ha en skyldighet att genomföra ett församlingsmöte eller någon annan form av nomineringsmöte för att säkerställa församlingens inflytande över vilka som väljs till församlingsråden. Det förutsätts att nomineringarna tillmäts stor betydelse när kyrkofullmäktige väljer församlingsråd och det måste uppfattas som positivt att valbarheten inte inskränks till den enskilda församlingen utan är utvidgad till hela pastoratet. Det råder också stor frihet att finna lämpliga former för nomineringsmöten och dessa kan ses som en naturlig del i församlingens egen verksamhet. Möten kan förläggas i samband med gudstjänster och andra sammankomster i församlingen. Utskottet förutser att avsaknaden av detaljreglering kommer att bidra till att en mångfald av mötesformer utvecklas. En ordning med nomineringsmöten visar tydligt på församlingens inflytande och delaktighet då dessa föreslår personer till uppdragen. Utskottet noterar slutligen att den föreslagna formuleringen i 4 kap. 23 § möjliggör att de genomförs flera möten i samband med nomineringarna.

Utskottet menar sammantaget att det förslag som lagts fram om indirekta val till församlingsråden väl uppfyller demokratiska kriterier och skapar förutsättningar för lokalt inflytande. Motionerna 2012:16 och 2012:52 bör därför avslås.

Församlingsrådets uppgifter

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om församlingsrådets uppgifter.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag. Utskottet vill i detta sammanhang notera att det fr.o.m. den 1 januari 2013 blir obligatoriskt att varje kyrkoråd/kyrkonämnd själv fastställer en arbetsordning för sitt arbete. Denna kan med fördel också beskriva hur kyrkorådet ska samverka med församlingsråden.

Församlingsinstruktion

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om församlingsinstruktion.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag om församlingsinstruktion för pastorat och församling. Församlingsinstruktionen är gemensam i ett pastorat och beskriver där hur ansvaret för den grundläggande uppgiften fördelas mellan församlingarna och pastoraten. Det är viktigt att uppmärksamma att 57 kap. 5 § innehåller en uttrycklig bestämmelse att kyrkorådet ska samråda med församlingsråden inom pastoratet när förslag till gemensam församlingsinstruktion arbetas fram. Detta ger möjligheter till bred reflektion, engagemang och lokal anpassning.

Nämnder på lokal nivå

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om nämnder på lokal nivå.

Utskottet menar att kyrkostyrelsen har välgrundade motiv att inte tillåta andra nämnder än valnämnd på lokal nivå. Utskottet konstaterar dock att kyrkoordningen ger möjligheter för kyrkoråd att uppdra till utskott och andra organ att bereda ärenden samt delegera beslut.

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsen förslag om flerpastoratssamfälligheter.

Kyrkomötet avslår motionerna 2012:42 p. 1 och 2012:47.

Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2012:42 p. 2 att övergångsbestämmelsen i p. 3 ska medge att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar fram till och med den 31 december 2017.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning att det efter 2013 inte ska finnas några flerpastoratssamfälligheter och att de existerande flerpastoratssamfälligheterna ska bli pastorat eller församlingar. Samfälligheten Gotlands kyrkor ska finnas kvar och när det gäller Göteborgs kyrkliga samfällighet föreslår utskottet att denna ska få finnas kvar till och med den 31 december 2017.

Utskottet delar Strukturutredningens och kyrkostyrelsens uppfattning att resursfördelning och verksamhetens styrning och ledning bör hållas samman. Mot denna bakgrund bör motion 2012:42 p. 1 avslås liksom motion 2012:47. Utskottet konstaterar att Kyrkorättsutskottet i sitt betänkande 2012:10y avstyrkt motion 2012:42 p. 1 eftersom en övergångsbestämmelse inte kan gälla permanent.

Utskottet har förhört sig om de speciella förhållanden som gäller inom Göteborgs kyrkliga samfällighet. Kyrkostyrelsens förslag att låta samfälligheten finnas kvar under en övergångsperiod till och med 31 december 2015 är motiverat framförallt utifrån den kritik som uttryckts i remissvaren från Göteborgs kyrkliga samfällighet och Göteborgs stift. Det är med tillfredsställelse utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen den 26 september 2012 tillsatt en utredning för att utreda samverkansformer för begravningsverksamheten. Begravningsverksamhetens organisering är en av de svårigheter som kan uppstå om man exempelvis skulle vilja tillskapa flera pastorat eller församlingar som inte ingår i pastorat inom Göteborgs kommun.

Utskottet finner det utifrån ovan motiverat att utöka den tidsbegränsade möjligheten för Göteborgs kyrkliga samfällighet att vara kvar i nuvarande form som flerpastoratssamfällighet. Med anledning av motion 2012:42 p. 2 föreslår därför utskottet att övergångsbestämmelsen i p. 3 i utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen ska medge att samfälligheten får finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Utskottet har vid beredningen fört ett samtal med projektledaren för kyrkovalet. Han har klargjort att valsystemen är förberedda för att genomföra val till kyrkofullmäktige i Göteborgs kyrkliga samfällighet och däri ingående församlingar 2013.

Utskottet noterar slutligen att en av församlingarna inom Göteborgs kyrkliga samfällighet är Göteborgs domkyrkoförsamling. Om samfällighetens församlingar skulle bilda ett pastorat kommer domprosten att bli kyrkoherde. I detta sammanhang kan konstateras att kyrkostyrelsen den 24 september 2012 även tillsatt en utredning som ska belysa och komma med förslag om kontraktets ställning, uppgifter och indelning samt om domprostens ställning, uppgifter och tillsättning.

Inga andra samverkansformer

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motionerna 2012:21, 2012:34, 2012:36, 2012:41, 2012:47 och 2012:56.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning att det i kyrkoordningen i nuläget inte ska regleras några andra samverkansformer på lokal nivå än samverkan mellan församlingar och pastorat. Kyrkostyrelsen menar att ambitionen hos Strukturutredningen har varit att skapa en så enkel och flexibel lokal struktur som möjligt.

Utskottet delar uppfattningen att man genom att inte ha en alltför detaljerad reglering lämnar öppet för församlingar och pastorat att finna lokala lösningar utifrån de förutsättningar som råder. Kyrkostyrelsen uttalar att ”detta grundar sig på övertygelsen om att de som vill samverka inom ett visst område är bäst skickade att bedöma vad som i ett enskilt fall är den lämpligaste samverkansformen”.

Som tidigare omnämnts i detta betänkande har kyrkostyrelsen den 26 september 2012 tillsatt en utredning om samverkansformer för begravningsverksamheten. Utredningen ska vara färdig i februari 2013. Därefter kan kyrkostyrelsen efter en remissbehandling återkomma i frågan till 2013 års kyrkomöte. Genom den pågående utredningen besvaras de frågeställningar och önskemål som uttalas i motionerna 2012:34, 2012:36 och 2012:41. Mot den bakgrunden bör dessa motioner avslås. När det gäller motion 2012:41 p. 1 anför kyrkorättsutskottet i Kr 2012:9y att förslaget inte heller är kyrkorättsligt möjligt.

Avseende motion 2012:21 anser utskottet att motionen bör avslås, framför allt, utifrån ambitionen att åstadkomma en så enkel och flexibel lokal struktur som möjligt. Däremot utreds, som tidigare klargjorts, samverkan inom begravningsverksamheten.

När det gäller motion 2012:56 p. 1 om möjligheter att bilda partiella samfälligheter inom begravningsverksamheten noteras att punkten 1 handlar om samverkan mellan begravningshuvudmän i ett geografiskt närområde specifikt kring krematorieverksamheten. Utskottet kan konstatera att ett krematorium enligt 3 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) bara kan hållas av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling. Med allmän begravningsplats avses i begravningslagen sådana begravningsplatser som är anordnade av församlingar, av kommuner eller annars av det allmänna. Begravningslagen definierar församling som församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan. Utskottet noterar att utredningsdirektiven inte direkt urskiljer den frågeställning som tas upp i motion 2012:56 p. 1. Utskottet utgår dock ifrån att utredaren i sitt arbete kommer att uppmärksamma de intentioner som finns i motionen. Kyrkostyrelsen har även möjligheten att utfärda tilläggsdirektiv. Motion 2012:56 p. 1 kan därför avslås.

När det gäller motion 2012:56 p. 2 bör den också avslås med motiveringen att det redan nu förs samtal mellan församlingar och samfälligheter som har krematorier. Genom den kommande utredningen, remissbehandling och eventuella förslag är det sannolikt att sådana samtal kommer att stimuleras i ännu större utsträckning.

Förenklingar

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om förenklingar.

Utskottet anser att kyrkostyrelsens förslag till förenklingar på vissa punkter bör genomföras och delar kyrkostyrelsens bedömning att förslagen medverkar till att åstadkomma en enkel och samtidigt smidig struktur på den lokala nivån. Förslaget innebär även förenklingar på stiftsnivå.

Kontraktsutredning m.m.

Utskottet finner kyrkostyrelsens motiveringar, att tillsätta en utredning om kontraktets ställning och uppgifter samt om domprosten ställning m.m., är välmotiverade. Utskottet har tagit del av de fastställda utredningsdirektiven och antecknar att utredaren i den del som avser domprostens ställning m.m. ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 januari 2013. I den del som avser kontraktets ställning m.m. ska redovisning ske senast den 15 januari 2014.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har i TU 2012:2y uttalat att kontraktsutredningen är nödvändig i frågor som gäller kontraktens ställning och uppgifter. I sitt yttrande framför man att förutsättningarna för kontraktsprostens tillsynsuppgifter som ”biskopens förlängda arm” i hög grad påverkas av lokala strukturförändringar i storstadsregionerna.

Stiftens ansvar för församlingarnas förvaltning

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om stiftens ansvar för församlingarnas förvaltning.

Utskottet tillstyrker förslaget att stiftens främjande och tillsyn även ska avse förvaltningen hos pastorat och församlingar. Utskottet finner kyrkostyrelsens motiveringar väl avvägda. Utskottet vill i sammanhanget även lyfta fram vad som uttalats av Tillsyns- och uppdragsutskottet i TU 2012:2y. Där uttalas bland annat att kyrkoordningen ger och bara kan ge vissa ramar för tillsynsuppdraget. Tillsyns- och uppdragsutskottet konstaterar att det kommer krävas ett fortsatt arbete i stiftens och ett erfarenhetsutbyte mellan stiftens ifråga om hur uppdraget ska fullföljas.

Stiftens ansvar för kyrkobyggnader

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motion 2012:44.

Kyrkostyrelsen har klargjort att en utredning ska tillsättas angående det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaden. Denna ska också innehålla en översyn av utjämningsystemet. Avsikten är att återkomma till kyrkomötet med förslag år 2016.

Ekonomi- och egendomsutskottet har i sitt yttrande 2012:1y yttrat sig över skrivelsen samt motion 2012:44. Ekonomi- och egendomsutskottet anför med anledning av motion 2012:44 att man förutsätter att den föreslagna utredningen får ett brett utredningsmandat. Man konstaterar vidare att det är olämpligt att i detta skede lämna särskilda instruktioner till utredningen på det sätt som föreslås i motion 2012:44. Ekonomi- och egendomsutskottet föreslår därför att motionen avslås. Organisationsutskottet delar denna bedömning och föreslår att motion 2012:44 avslås.

Administrativ samverkan

Utskottet noterar med tillfredsställelse att arbetet med de gemensamma systemen och med administrativ samverkan ska intensifieras i nära samverkan med stiftens. Kyrkostyrelsens redogörelse för det redan inledda arbetet med utveckling av gemensamma lösningar är positivt och visar att församlingar, stift och nationell nivå arbetar aktivt för ökad administrativ samverkan vilken syftar till att frigöra resurser till den grundläggande uppgiften.

Ändringar i 24 kap. i kyrkoordningen

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller kyrkostyrelsens förslag om ändringar i 24 kap. i kyrkoordningen.

Utskottet tillstyrker på de av kyrkostyrelsen angivna grunderna kyrkostyrelsens förslag.

Uppsala den 28 september 2012

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Per Westberg, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Kristina Lejdström, Anders Björkman, Ingela Arheden, Bengt Kjellgren, Conny Tyrberg, Daniel Tisell, Per Lindberg, Sofia Särdaqvist, Irene Oskarsson, Christer Kax Sundberg och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Aina Andersson, Carola Björkman, Rolf Persson, Birgit Kullingsjö, Per Ingvarsson, Peder Fohlin, Ulla Littgren och Henrik Blind.

Biskoparna Eva Brunne och Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 52.

Carin Åblad Lundström

Reservation 2

Det finns många goda tankar och principer med kyrkostyrelsen förslag på nya strukturer men dessa måste bedömas utifrån hela verkligheten och dess praktiska konsekvenser.

Till skillnad från andra flerpastoratssamfälligheter som ska avskaffas enligt utskottets förslag anser jag att undantag bör ges i kyrkoordningen för Göteborgs kyrkliga samfällighet. Tills vidare bör alltså denna flerpastoratssamfällighet få kvarstå och förändras utifrån egen tidsplan och med hänsyn till kommande utredningar samt eventuella förändringar inom t.ex. begravningsområdet.

Samfälligheten som har en lång historia från 1883 kan med sin ekonomiska utjämnande funktion bedriva ett viktigt arbete med sjukhuskyrka, skol- och högskolearbete, familjerådgivning, diakonalt stöd m.m. Dessutom finns upparbetad fastighetsförvaltning, IT-stöd, begravningsverksamhet mm. I kyrkonämnden finns två av församlingarnas kyrkoherdar representerade.

Kombinationen av flera faktorer gör tillsammans situationen speciell för Göteborg. Det handlar om Göteborgs storlek och dess segregerade befolkning, antalet församlingar och kyrkotillhöriga, att det finns en domkyrka med domprost samt en unik lösning för den icke-territoriella Tyska församlingen.

Ingen organisationsform är perfekt men mitt intryck är att de två alternativen att dela upp samfälligheten på flera pastorat eller ha ett enda pastorat riskerar att göra mera skada än nytta i jämförelse med nuvarande organisation, såväl ekonomiskt som pastoralt.

I utskottet har det ventilerats om eventuella merkostnader för framtida kyrkval om ett undantag ges längre än 2017. En tanke är att dessa delvis kan undvikas om direkta val införs till enbart ett samfälliga kyrkofullmäktige, som i sin tur utser församlingsråd på samma sätt som i andra en- och flerpastoratspastorat. Detta

skulle kyrkostyrelsen kunna överväga och eventuellt lägga fram förslag om ändringar så att stora merkostnader kan undvikas.

Med anledning av första att-satsen i motion 2012:42 av Staffan Holmgren har Kyrkorättsutskottet yttrat att man inte kan ha ett undantag i en övergångsbestämelse. Därför yrkar jag :

1. Kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att utarbeta bestämmelser i kyrkoordningen om ett undantag för Göteborgs kyrkliga samfällighet
2. Kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att överväga möjligheten av införande av endast ett direktval till Göteborgs kyrkliga samfällighet vid valet 2017.

Daniel Tisell

Särskilt yttrande

Med anledning av utskottets förslag till kyrkomötesbeslut rörande motion 2012:52.

Kristdemokraterna i Svenska kyrkan har vid olika tillfällen framfört kritiska synpunkter och alternativa lösningar på flera punkter i de frågor som belyses i Strukturutredningen – Närhet och samverkan. Vi har sett det angeläget att delta i diskussionen i olika remissorgan, i kyrkostyrelsen och i utskottets arbete för att påverka utformningen av det slutgiltiga betänkandeförslaget. Vi har tillsammans med andra lyckats åstadkomma förändringar till det bättre på ett antal punkter. Framförallt säkerställs med förslaget församlingarnas medlemmars möjlighet att bli delaktiga i tillsättandet av församlingsråden.

Undertecknad vill dock markera KR:s principiella ståndpunkt när det gäller några frågor.

Vi anser att församlingen är kyrkans grundläggande enhet samt att val till församling därför bör ske i direkta val. Vi hade önskat att förslaget från kyrkostyrelsen hade möjliggjort detta men i rådande läge ställer jag mig bakom utskottets betänkande.

Irene Oskarsson

Bilaga 1A

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att andra avdelningen ska upphöra att gälla,

dels att 37 och 42 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 8 kap. 21 §, 36 kap. 3 §, 38 kap. 9–12⁴ och 67 §§, 47 kap. 12 och 13 §§ samt 48 kap. 5 §⁵ ska upphöra att gälla och att rubrikerna före 38 kap. 9–12 och 67 §§ och 47 kap. 12 § ska utgå,

dels att rubriken före 41 kap. 4 § ska placeras före den nya 41 kap. 3 a §,

dels att 48 kap. 6 § ska betecknas 48 kap. 5 § och 48 kap. 7 § ska betecknas 48 kap. 6 §⁶,

dels att 6 kap. 4 §, 7 kap. 6, 8, 11, 14 och 15 §§, 8 kap. 2, 13–14 a, 16–17, 20 och 23 §§, 9 kap. 1 och 2, 2 c, 7 och 8 samt 12 §§, 11 kap. 8 a och 14 §§, 12 kap. 3 a och 12–13 a §§, 16 kap. 2 §, 17 kap. 3 och 6–9 §§, 18 kap. 6 §, 20 kap. 6 §, 24 kap. 4 §, 26 kap. 3 §, 29 kap. 6 §, 33 kap. 2, 4–6 och 9–11 §§, 34 kap. 2, 6, 12 och 16 §§, 35 kap. 10 §, 36 kap. 1 och 2 samt 4–6 §§, 38 kap. 3–5, 7 och 8, 21–26, 33 och 34, 48, 50, 53, 56, 59, 63, 65, 69–71, 88 och 90–92 §§, 40 kap. 2, 4, 7 och 8 §§, 43 kap. 6 och 7 §§, 44 kap. 1 och 7 a §§, 46 kap. 2 §, 47 kap. 1 §, 48 kap. 1 och 4 §§, 53 kap. 12 §, 56 kap. 7 §, 57 kap. 1, 5–10 och 20 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna före 7 kap. 6, 14 och 15 §§, 38 kap. 8, 62, 64, 66, 69–71 §§ och 57 kap. 1 § samt rubrikerna till 47 och 48 kap. ska ha följande lydelse,

dels att andra stycket i inledningen till 17 kap., tredje stycket i inledningen till 26 kap. och första stycket i inledningen till åttonde avdelningen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny andra avdelning, nya 37 och 42 kap., sex nya paragrafer, 7 kap. 14 a §, 22 kap. 2 a §, 23 kap. 1 a §, 24 kap. 1 a §, 40 kap. 9 § och 41 kap. 3 a §, och nya rubriker före 7 kap. 14 a §, 23 kap. 1 a §, 24 kap. 1 a och 4 §§ samt 40 kap. 9 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

*Föreslagen lydelse*⁷

Andra avdelningen: Församlingarna

Inledning

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och

4 Beslutet att 38 kap. 11 § ska upphöra att gälla avser paragrafen i dess lydelse enligt SvKB 2011:6.

5 Beslutet att 48 kap. 5 § ska upphöra att gälla avser paragrafen i dess lydelse enligt SvKB 2011:2.

6 Dessa ändringar av beteckningar avser de två paragraferna enligt SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

7 I högerspalten har även de ändringar som kyrkostyrelsen föreslår i årets övriga kyrkomöteskrivelser tagits med.

fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingen är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar. Flera församlingar kan samverka i ett pastorat.

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrko-tillhörigas, och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvarstagandet hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vigningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten.

2 kap. Församlingens uppdrag

Församlingens uppgifter

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.

2 § Församlingen får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift.

3 § Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen (1990:1144).

4 § En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Pastorat

5 § Flera församlingar kan samverka i ett pastorat som då utgör en kyrklig samfällighet.

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift.

Pastoratet har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter och fullgör uppgifterna enligt 1 § tredje och fjärde styckena samt 2–4 §§.

Församlingsinstruktion

- 6 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. När flera församlingar samverkar i ett pastorat har de en gemensam församlingsinstruktion.
Närmare bestämmelser om församlingsinstruktionen finns i 57 kap.

Ansvarsfördelningen

- 7 § Kyrkofullmäktige utövar beslutanderätten i en församling eller, när flera församlingar bildar ett pastorat, i pastoratet. Närmare bestämmelser om kyrkofullmäktige finns i 3 kap.
Av kyrkoordningen framgår att kyrkoherden och kyrkorådet beslutar i vissa frågor.
- 8 § Kyrkorådet är styrelse i en församling som inte ingår i ett pastorat och i ett pastorat.
Församlingsrådet är styrelse i en församling som ingår i ett pastorat.
Det finns närmare bestämmelser om kyrkorådet och församlingsrådet i 4 kap.
- 9 § Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingar och pastorat.
Det finns närmare bestämmelser om kyrkoherden i 5 kap och i 34 kap. 1, 2 och 9 §§.
- 10 § För det ekonomiska ansvaret för kyrkobyggnaderna i Visby stift får det finnas en samfällighet som omfattar samtliga församlingar i stiftet. En sådan samfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga församlingar i stiftet har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.
Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan samfällighet.

Den kyrkliga beredskapen

- 11 § Församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, pastoratet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Svenska kyrkan i utlandet

- 12 § Svenska kyrkan i utlandet omfattar utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter. Kyrkostyrelsen beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som ska finnas.
Inom Svenska kyrkan i utlandet gäller kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet.
- 13 § För varje utlandsförsamling ska det finnas en församlingsordning. Beslut om församlingsordningen fattas av församlingens beslutande organ. I för-

samlingsordningen ska alltid finnas bestämmelser om vilka av kyrkoordningens bestämmelser som gäller för församlingen, om församlingstillhörighet samt om rösträtt och valbarhet i församlingen.

En församlingsordning för en viss församling ska för att gälla vara fastställd av kyrkostyrelsen efter att Domkapitlet i Visby stift har getts tillfälle att yttra sig.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om församlingsordningen.

3 kap. Kyrkofullmäktige

1 § Kyrkofullmäktige är högsta beslutande organ i en församling som inte ingår i ett pastorat.

Om flera församlingar samverkar i ett pastorat är kyrkofullmäktige pastoratets högsta beslutande organ. Det som sägs i detta kapitel om församlingen ska då gälla pastoratet.

Kyrkofullmäktiges uppgifter

2 § Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. godkännande av församlingsinstruktionen
2. mål och riktlinjer för verksamheten,
3. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsråd och valnämnden,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer, samt
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning samt
8. ansvarsfrihet.⁸

Kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

3 § Kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 2 § får dock inte delegeras.

Val av kyrkofullmäktige

4 § Kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i församlingen.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 34 § första stycket.

⁸ 2 § anpassad enligt lydelsen i SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

Antalet ledamöter och ersättare

- 5 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige.
- Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst
- 15 i församlingar med högst 5 000 röstberättigade,
 - 25 i församlingar med över 5 000 till och med 20 000 röstberättigade,
 - 35 i församlingar med över 20 000 röstberättigade.
- Antalet ersättare ska utgöra hälften av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i fullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.
- Med röstberättigad i andra stycket avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret.
- 6 § Om kyrkofullmäktige beslutar att antalet ledamöter ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret.
- Om indelningsdelegerade enligt 37 kap. 29 § beslutar om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige ska beslutet vara anmält till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. Om inte en sådan anmälan har gjorts ska stiftsstyrelsen fatta beslut om antalet ledamöter.

Mandatperiodens längd

- 7 § Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

- 8 § Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.
- Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

När sammanträdena ska hållas

- 9 § Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden ska hållas.
- Sammanträde ska också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs.
- 10 § Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkofullmäktige välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Hur sammanträdena kungörs

- 11 § Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkofullmäktige ska sammanträda. Kungörelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt uppgifter om de ärenden som ska behandlas.
- 12 § Kungörelsen ska anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den ska inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt.

- 13 § Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 12 §, ska kungörelsen med uppgifter om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom ska kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så att den kan antas nå dem inom samma tid.

Ersättarnas tjänstgöring

- 14 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.
- 15 § Ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd att gälla mellan dem.
En ersättare som redan har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.
En ersättare som måste avbryta tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan det ärendet har handlagts.
- 16 § En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i hans eller hennes ställe.
En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får inte tjänstgöra igen under samma dag.

Beslutförhet

- 17 § Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.
Om en ledamot är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta även om antalet närvarande ledamöter på grund av jävet inte uppgår till mer än hälften.

Jäv

- 18 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.
- 19 § Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, ska självmant ge det till känna.
Om det har uppkommit en fråga om jäv mot någon och någon ersättare inte har trätt i hans eller hennes ställe, ska kyrkofullmäktige snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkofullmäktige inte är beslutfört utan honom eller henne och man inte tillräckligt snabbt kan tillkalla någon annan.
Beslutsprövning av en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av det beslut genom vilket fullmäktige har avgjort ärendet.

Rätten för kyrkoherden och andra att delta

20 § Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ärendena i kyrkofullmäktige

21 § Kyrkofullmäktige ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet,
2. en ledamot genom en motion,
3. kyrkostyrelsen, stiftsstyrelsen eller domkapitlet, eller
4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Beredning

22 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av kyrkorådet. Om ärendet särskilt angår en församling i ett pastorat ska församlingensrådets ha beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

I kyrkorådets beredning ska ingå en analys av vilka konsekvenser ett beslut får för barn.

Kyrkorådet ska lägga fram förslag till beslut i ärendet.

23 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag ska återkallas enligt 33 kap. 11 §.

24 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

25 § Kyrkofullmäktige får hålla val samt besluta om antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingensrådet och valnämnden utan föregående beredning.

26 § En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta anmälas till fullmäktige vid ett sammanträde inom samma tid. Fullmäktige ska då också underrättas om vad som dittills kommit fram vid beredningen. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Bordläggning

27 § Ett ärende ska bordläggas, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de närvarande ledamöterna är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på kyrkofullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.

Offentlighet vid sammanträdena

28 § Sammanträdena med kyrkofullmäktige ska vara offentliga.

O 2012:2
Bilaga 1A

Ordningen vid sammanträdena

29 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Hur ärendena avgörs

30 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 11–13 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

31 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag ska utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon ledamot begär omröstning.

32 § Om en ledamot begär omröstning, ska den ske öppet, utom i ärenden som gäller val.

33 § Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av ledamöterna är ense om.

34 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.
I ärenden som gäller val fattas beslutet dock genom lottning.

Reservation

35 § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om ledamoten vill utveckla reservationen närmare, ska den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras.

Protokollet

36 § Vid kyrkofullmäktiges sammanträden ska protokoll föras på ordförandens ansvar.

37 § Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt.

38 § Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 20 §.

- 39 § Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt.
- 40 § Senast på andra dagen efter justeringen ska denna tillkännages på församlingens anslagstavla.
Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt och vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort innan tiden för att överklaga har gått ut.
En uppgift om vilken dag tillkännagivandet anslogs ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

4 kap. Kyrkoråd och församlingsråd

KYRKORÅD

Allmänt

- 1 § Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska finnas ett kyrkoråd som styrelse.

Kyrkorådets uppgifter

- 2 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.
- 3 § Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens eller pastoratets ekonomiska ställning.
Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.⁹
- 4 § Kyrkorådet ska
1. bereda ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
 2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta församlingens och pastoratets egendom,
 3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
 4. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen och i bestämmelser beslutade med stöd av kyrkoordningen.
- Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Val av kyrkoråd

- 5 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex.
Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

⁹ Andra stycket enligt SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

Kyrkoherden som ledamot m.m.

- 6 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet.
- 7 § Kyrkoherden har, även om han eller hon inte är ledamot, rätt att närvara vid sammanträden med ett organ till vilket kyrkorådet har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets ärenden. Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Mandatperiod

- 8 § Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

När uppdragen upphör efter omval

- 9 § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, ska fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden.

Fyllnadsval

- 10 § Om en vald ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.
- Om en ledamot har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna.

Ordförande

- 11 § Kyrkofullmäktige ska bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.
- 12 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.
- Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid.

När sammanträdena ska hållas

- 13 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.
- Sammanträden ska även hållas, när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Ersättarnas tjänstgöring

14 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutförhet

15 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Jäv

16 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 19 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet.

17 § Bestämmelserna i 16 § gäller även anställda och andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende.

Ärendenas avgörande och protokollet

18 § Följande bestämmelser om kyrkofullmäktige ska tillämpas på kyrkorådet:

- 3 kap. 31 § om ordförandens förslag och om beslut,
- 3 kap. 32 och 33 §§ om omröstning,
- 3 kap. 34 § om ordförandens utslagsröst och lottning,
- 3 kap. 35 § om reservation,
- 3 kap. 36 § om ordförandens ansvar för protokollet,
- 3 kap. 37 och 38 §§ om protokollets innehåll,
- 3 kap. 39 § om protokollets justering, och
- 3 kap. 40 § om tillkännagivande av protokollsjustering.

Vid tillsättning av en befattning tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 32 § om slutna omröstning och i 3 kap. 34 § om lottning.

Kyrkvärdar

19 § Församlingens kyrkoråd eller, om församlingen ingår i ett pastorat, församlingsrådet väljer kyrkvärdar för mandatperioden. Till kyrkvärd får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst två av kyrkvärdarna ska alltid vara ledamöter eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet. Ingen får vara kyrkvärd i mer än en församling samtidigt.

FÖRSAMLINGSRÅD

O 2012:2
Bilaga 1A

20 § Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som ingår i ett pastorat ska finnas ett församlingsråd som styrelse.

Församlingsrådets uppgifter

21 § Församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar.

Val av församlingsråd

22 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i församlingsrådet. Antalet bestämmer kyrkofullmäktige. Antalet valda ledamöter får inte vara mindre än fyra.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

23 § Det nyvalda kyrkofullmäktige ska inför val av församlingsråd genomföra ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte som säkerställer församlingens inflytande. Vid ett sådant möte nominerar församlingens röstberättigade medlemmar kandidater till församlingsrådet.

Kyrkoherden som ledamot

24 § Kyrkoherden är ledamot i församlingsrådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap.

Mandatperiod

25 § Kyrkofullmäktige beslutar för vilken tid församlingsrådet ska väljas. Valet får dock inte avse längre tid än fyra år. Ett nytt församlingsråd ska alltid väljas från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

26 § Kyrkofullmäktige ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och församlingsrådet en vice ordförande. Kyrkofullmäktige får uppdra åt församlingsrådet att även välja ordförande.

Hänvisningsbestämmelser

27 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på församlingsrådet:

- 9 § om när uppdragen upphör efter omval,
- 10 § om fyllnadsval,
- 12 § om tillfällig ordförande,
- 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 15 § om beslutförhet,
- 16 och 17 §§ om jäv, och
- 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Tillkännagivande om protokollsjustering ska anslås på församlingens anslagstavla eller, om församlingen inte har en egen anslagstavla, på pastoratets anslagstavla.

5 kap. Kyrkoherden

- 1 § Av 2 kap. 9 § framgår att det i en församling och i ett pastorat ska finnas en kyrkoherde som leder verksamheten.
- 2 § Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.
Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.
Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.
- 3 § Uppdraget som kyrkoherde utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde i församlingen eller pastoratet.
Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.
- 4 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning övriga präster i församlingen eller pastoratet ska träda in som vikarierande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt kyrkorådets beslut får anlitas som vikarierande kyrkoherde.
Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utser istället kyrkorådet vikarie.
För längre vikariat än som anges i första stycket, utser kyrkorådet vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen.
- 5 § En vikarie för domprost, som enligt 4 § tredje stycket utses av stiftsstyrelsen, ska under vikariatet även fullgöra domprostens uppgifter enligt 7, 9, 26 och 40 kap.
- 6 § Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga ledamöter har valts. Kyrkoherden ska underrätta församlingsrådets ordförande om förordnandet.
Om en präst som har utsetts enligt första stycket är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde ska kyrkoherden tjänstgöra i stället.
En kyrkoherde som tillträder i ett pastorat får återkalla ett förordnande som givits av den tidigare kyrkoherden enligt första stycket.

6 kap. Stiftets uppdrag

Stiftets uppgifter

- 4 § Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. *Detta sker genom att stiftet erbjuder utbildning och fortbildning samt genom andra insatser.*
- 4 § Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. *Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen.*
Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

För sina uppgifter ska stiftet anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet samt anställa och avlöna personal.

Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. i församlingar ska tillämpas på stiftsfullmäktige

6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 10–44 §§ om kyrkofullmäktige i en församling.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen, kyrkorådet och nämnder ska i stället avse stiftet, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 23 § och 3 kap. 41 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättarnas tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §.

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. ska tillämpas på stiftsfullmäktige

6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 7–40 §§ om kyrkofullmäktige.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen och kyrkorådet ska i stället avse stiftet och stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 20 § och 3 kap. 38 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättarnas tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §.

Utöver vad som följer av hänvisningen till 3 kap. 21 § får även en av stiftsfullmäktige tillsatt nämnd väcka ett ärende i fullmäktige.

Stiftsstyrelsen ska alltid få tillfälle att yttra sig över ett ärende som har beretts av en nämnd.

STIFTSSTYRELSEN OCH NÄMNDERNA

8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ.

samt statliga och kommunala myndigheter.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete.¹⁰

- 11 § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.
När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder och *anställda och* från domkapitlet samt från församlingar och *samfälligheter*.

Ordförandeskapet

- 14 § Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. *Bland de valda ledamöterna utser stiftsfullmäktige* en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande.

- 11 § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. *Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.*

När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder, från domkapitlet samt från församlingar och *pastorat*.

Ordförande

- 14 § Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. *Stiftsfullmäktige väljer bland ledamöterna* en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

Nämnder

- 14 a § *Stiftsfullmäktige får tillsätta de nämnder som behövs för sådana uppgifter som annars fullgörs av stiftsstyrelsen.*

Stiftsfullmäktige väljer ledamöter och ersättare i en nämnd till det antal som fullmäktige bestämmer. Fullmäktige ska bland ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Tiden för ordförandeuppdragen beslutas av fullmäktige.

Stiftsfullmäktige ska fastställa ett reglemente med närmare bestämmelser om en nämnds verksamhet.

Biskopen har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna,

10 Fjärde stycket enligt SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (särskild mening). När biskopen är förhindrad har domprosten samma rätt.

Hur bestämmelserna om kyrkoråd i församlingar tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 § Följande bestämmelser om kyrkorådet *i en församling* ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 15 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 17 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 18 § om när sammanträdena skall hållas,
- 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 20 § om beslutförhet,
- 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv,
- 4 kap. 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 4 kap. 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 4 kap. 26 § om närvarorätt vid sammanträden.

Då skall följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrko-fullmäktige, kyrkoråd och nämnder ska avse stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivande ska anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen och nämnderna får begära upplysningar från kyrkoråden, kyrkonämnderna och pastoratsnämnderna, när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Hur bestämmelserna om kyrkoråd tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 7 § om närvarorätt vid sammanträden,
- 4 kap. 9 § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 12 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutförhet,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrko-fullmäktige och kyrkoråd ska avse stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen.
2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen får begära upplysningar från kyrkoråden och församlingsråden när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter.

8 kap. Biskopen

Visitationer

2 § Biskopen ska visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprostarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Uppdraget kan i särskilda fall ges till en ledamot eller till sekreteraren i domkapitlet.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och *samfällighet*.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och *berört pastorat*.

Röstberättigade

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar, och
3. särskilt utsedda elektorer.

14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift.

14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar i Sverige,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar *eller pastorat*, och
3. särskilt utsedda elektorer.

14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar *eller pastorat*, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift.

14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar *eller pastorat* i Sverige,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för

präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna, och 4. särskilt utsedda elektor.

utlandsförsamlingarna, och 4. särskilt utsedda elektor.

O 2012:2
Bilaga 1A

Hur elektorerna utses

16 § När det gäller val av elektor utgör varje pastorat en valkrets.

16 § Vid val av elektor utgör varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, varje pastorat en valkrets.

16 a § Det ska väljas lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet.

16 a § Det ska väljas lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och *pastorat samt* anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet.

17 § Inom varje pastorat ska det väljas minst en elektor.
Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektor mellan pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet.
Stiftsstyrelsen ska genast underrätta *pastoraten* om beslutet.

17 § Inom *varje församling som inte ingår i ett pastorat* och varje pastorat ska det väljas minst en elektor.
Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorsplatser mellan *församlingarna* och pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje *församling som inte ingår i ett pastorat* och pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet.
Stiftsstyrelsen ska genast underrätta *de församlingar och pastorat som ska välja elektor* om beslutet.

20 § Om ett pastorat består av en församling, ska elektorerna och deras ersättare väljas av kyrkofullmäktige eller, om det inte finns något kyrkofullmäktige, av kyrkorådet.

20 § Kyrkofullmäktige ska välja elektorerna och deras ersättare.

21 § Om ett pastorat består av två eller flera församlingar, ska elektorerna och deras ersättare väljas av samfällda kyrkofullmäktige.

Om det inte finns samfällda kyrkofullmäktige i pastoratet ska elektorerna och deras ersättare i stället väljas av kyrkoråden gemensamt i pastoratets församlingar.

23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är *behörig att utses* till ledamot i kyrkofullmäktige i en församling inom pastoratet.

Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar.

23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är *valbar* till ledamot i kyrkofullmäktige.

9 kap. Domkapitlet

Domkapitlets sammansättning

1 § Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är *en i stiftet eller i någon av dess församlingar* anställd präst eller diakon,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

1 § Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon *i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat*,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

För Domkapitlet i Visby stift ska den ledamot som avses i första stycket 3 vara anställd i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare.¹¹

11 Fjärde stycket enligt beslutad lydelse som träder i kraft den 1 jan 2014 (SvKB 2011:9).

- 2 § I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:
1. ärkebiskopen, som är ordförande,
 2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
 3. domprosten, som är andre vice ordförande,
 4. en ledamot som är *en i stiftet eller i någon av dess församlingar* anställd präst eller diakon,
 5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
 6. fyra övriga ledamöter.

- 2 § I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:
1. ärkebiskopen, som är ordförande,
 2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
 3. domprosten, som är andre vice ordförande,
 4. en ledamot som är anställd *som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat*,
 5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
 6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som ska vara präster. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare.¹²

Ny paragraf enligt SvKB 2011:2

- 2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 och 5 §§ samt 50 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i *församling eller samfällighet som ligger i det stiftet*, eller i stiftet.

- 2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 § samt 50 kap. 3 § framgår att *en* ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i *en stiftet*, eller i *en församling eller ett pastorat inom stiftet*.

Omröstningsregler m.m.

- 7 § Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar ska en omröstning ske.

Därvid ska vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket ska i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet.

¹² Tredje stycket enligt beslutad lydelse som träder i kraft den 1 jan 2014 (SvKB 2011:9).

Protokoll

- 8 § I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 39–41 och 43 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet.
- 8 § I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 36–39 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet.

Rösträtt vid valet

- 12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.
- Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:
1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.
 2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet.
- 12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar *eller pastorat* och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.
- Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:
1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar *eller pastorat* i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.
 2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet.

11 kap. Kyrkomötet

Jäv

- 8 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 21 § och 22 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkomötet.
- 8 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 18 § och 19 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkomötet.
- 14 § När ett ärende ska avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§.
- 14 § När ett ärende ska avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§.
- Det finns särskilda bestämmelser om beslut i lärofrågor i
- Det finns särskilda bestämmelser om beslut i lärofrågor i

18 § och om beslut *i* vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §.

18 § och om beslut *om* vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §.

O 2012:2
Bilaga 1A

12 kap. Kyrkostyrelsen

3 a § Kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

När det behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter får kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftens samt från församlingar och *samfälligheter*.

När det behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter får kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftens samt från församlingar och *pastorat*.

Arbetsformer

12 § Följande bestämmelser om kyrkorådet *i en församling* ska tillämpas på kyrkostyrelsen och nämnderna:

– 4 kap. 15 § första och andra styckena om fyllnadsval,
– 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas, och
– 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring.

12 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på kyrkostyrelsen:

– 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
– 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas och
– 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring.

13 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ om kyrkofullmäktige *i en församling*.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41 §§ *när det gäller* hur protokollet ska föras och vad det ska innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkostyrelsen *eller nämnderna*.

13 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ om kyrkofullmäktige.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 36–38 §§ *om* hur protokollet ska föras och vad det ska innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkostyrelsen.

13 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd *i en församling* i 4 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkoråd *ska då gälla kyrkostyrelsen eller nämnderna*.

Bestämmelserna om jäv gäller även anställda eller andra personer som på kyrkostyrelsens eller nämndernas uppdrag handlägger ett ärende.

13 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i 4 kap. 16 §.

Bestämmelserna om *jäv gäller även anställda eller andra personer som på kyrkostyrelsens uppdrag handlägger ett ärende*.

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd

Nämndens sammansättning¹³

2 § Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktors-examen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Av bestämmelserna i 48 kap. 4 och 5 §§, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden.

2 § Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktors-examen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Av bestämmelserna i 48 kap. 4 §, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden.

13 I lydelse enligt SvKB 2011:2 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

Inledning

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, *kyrkovärddarna* och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, *församlingsrådet* och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, *kyrkovärddarna* och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

Huvudgudstjänster

3 § I varje församling ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar.

Finns det särskilda skäl får domkapitlet på begäran av en församling i församlingsinstruktionen besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket. I ett sådant beslut ska domkapitlet ange vad som i stället ska gälla i fråga om församlingens gudstjänstliv. Om beslutet gäller enstaka tillfällen behöver det inte finnas i församlingsinstruktionen.

6 § Kyrkorådet i en församling får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen.

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om kyrkorådet medger det. Innan kyrkorådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens

3 § I varje församling *som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat* ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar *om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.*

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna.

6 § Kyrkorådet i en församling *eller församlingsrådet* får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen.

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om *församlingens kyrkoråd eller församlingsråd* medger det. Innan kyrkorådet *eller församlingsrådet*

präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet.

fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet.

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd *eller församlingsråd*, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder gudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativa moment som ska användas.

Gudstjänstplan

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.
Vid oenighet mellan kyrkorådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut.

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd *eller församlingsråd*, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.
Vid oenighet mellan kyrkorådet *eller församlingsrådet* och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut.

18 kap. Gudstjänstböcker

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet *eller församlingsrådet*. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

20 kap. Nattvard

Ekumeniskt nattvardsfirande

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda

vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet ska ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvardsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet.

vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet eller församlingsrådet ska ge sitt medgivande.

22 kap. Konfirmation

2 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Beslut om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden för den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt andra stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar

Rätt till vigsel

1 a § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de viga i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden för den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

24 kap. Begravning

Rätt till begravningsgudstjänst

1 a § *Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning när den avlidna tillhörde Svenska kyrkan, om inte synnerliga skäl hindrar det.*

Även när den avlidna inte tillhörde Svenska kyrkan får en begravningsgudstjänst firas, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden för den församling där gudstjänsten begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen *bör om möjligt* församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta.

Begravningsgudstjänst när anhörig saknas

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen *ska* församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta.

26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar

Inledning

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för pastoratets församlingar i en *gemensam* gudstjänst i en av pastoratets kyrkor. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för *församling och pastorat* i en *mottagningsgudstjänst*. I ett pastorat håller *församlingarna en gemensam* gudstjänst. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst.

3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt *mottagas* i en *för pastoratet gemensam gudstjänst*.

Mottagandet ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt *tas emot* i en *mottagningsgudstjänst*. I ett *pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst*.

29 kap. Kyrkotillhörighet

Beslut om kyrkotillhörighet

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden *i* den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill *och har rätt att* tillhöra en icke-territoriell församling prövas *sådana* frågor av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden *i* den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst *i pastoratet* att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkostyrelsen.

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden *för* den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill tillhöra en icke-territoriell församling prövas frågor *om upptagande i kyrkan* av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden *för* den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst *i församlingen eller pastoratet* att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

Rösträtt

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i *samfälligheten*, om det gäller val till *en samfällighet*,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i *pastoratet*, om det gäller val till *ett pastorat*,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till

den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till *samfällda* kyrkofullmäktige i *en samfällighet* endast rösträtt i *en samfällighet* där den icke-territoriella församlingen ingår.

den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till kyrkofullmäktige i *ett pastorat* endast rösträtt i *det pastorat* där den icke-territoriella församlingen ingår.

Valbarhet

Nuvarande lydelse

- 4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara folkbokförd i
1. församlingen, om det gäller val till en församling,
 2. en församling som ingår i *samfälligheten*, om det gäller val till *en samfällighet*, eller
 3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till *samfällighet* är hon eller han endast valbar till *en samfällighet* där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

Enligt SvKB 2011:6

- 4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara folkbokförd i
1. församlingen, om det gäller

- 4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara folkbokförd i
1. församlingen, om det gäller

- val till en församling,
- 2. en församling som ingår i *samfälligheten*, om det gäller val till *en samfällighet*, eller
- 3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till *samfällighet* är hon eller han endast valbar till *en samfällighet* där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till *samfällda fullmäktige i 38 kap. 12 §*, *vid val till stiftsfullmäktige i 38 kap. 16 a och vid val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a §*

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

- val till en församling *som inte ingår i ett pastorat*,
- 2. en församling som ingår i *pastoratet*, om det gäller val till *pastoratet eller till en församling i pastoratet*, eller
- 3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till *pastorat* är hon eller han endast valbar till *det pastorat* där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till stiftsfullmäktige i 38 kap. 16 a §, *direkta* val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § *och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §*.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

Valbarhetshinder

- 5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den är inte den som
- 1. är anställd som biskop,
 - 2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
 - 3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i *församlingens kyrkoråd*, eller
 - 4. är anställd *hos* församlingen eller *samfällighet i vilken* församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.
- 6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i *en samfällighet* är inte
- 1. *den som* är anställd som biskop,
 - 2. *den kyrkoherde som är ledamot och kyrkoherdens ersättare i samfällighetens*

- 5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som
- 1. är anställd som biskop,
 - 2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
 - 3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i *ett församlingsråd*, eller
 - 4. är anställd *i* församlingen eller *i det pastorat där* församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.
- Ingen får vara förtroendevald i mer än en församling samtidigt.*

- 6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i *ett pastorat* är inte den som
- 1. är anställd som biskop,
 - 2. är anställd som kyrkoherde i *pastoratet*, eller
 - 3. är anställd *i pastoratet* och

kyrkonämnd, eller
3. *den som är anställd hos samfälligheten* och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.

som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhets hinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.

1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till *direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i denna församling.*
2. Den som är anställd av *en samfällighet* är inte valbar till *kyrkonämnden eller någon annan nämnd i denna samfällighet.* Han eller hon är inte heller valbar till *något kyrkoråd eller någon nämnd* i en församling som ingår i *samfälligheten.*
3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Bestämmelserna om valbarhets hinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare.

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhets hinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.

1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till *församlingens kyrkoråd.*
2. Den som är anställd av *ett pastorat* är inte valbar till *pastoratets kyrkoråd.* Han eller hon är inte heller valbar till *församlingsrådet* i en församling som ingår i *pastoratet.*
3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Uppdragets upphörande

10 § Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd *eller någon nämnd* i en församling får behålla sitt uppdrag under resterande del av

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd i en församling *eller i ett församlingsråd* får behålla sitt uppdrag under resterande del av

mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling.

mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling *eller ett annat pastorat*.

11 § Kyrkofullmäktige *eller samfällda kyrkofullmäktige* får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

Första stycket ska på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och kyrkomötet.

11 § Kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

34 kap. Kyrkans anställda

2 § Församlingar som ingår i ett *flerförsamlingspastorat* har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Domkyrkoorganisten är kyrkomusiker för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Domkyrkoorganisten ska vara organist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande.

Domkapitlet ska för andra församlingar än den som avses i andra stycket besluta om den kyrkomusiker som avses i 1 § 3 ska vara organist eller kantor.

2 § Församlingar som ingår i ett *pastorat* har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Arbetsgivarorganisation

6 § När en församling, *en samfällighet* eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlem-

6 § När en församling, *ett pastorat* eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlem-

mar i någon avtalslutande
arbetstagarorganisation.

mar i någon avtalslutande
arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet.

Tillsättning av domprost

12 § En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i *ett flerförsamlingspastorat* utser i stället *kyrkonämnden eller, om en sådan finns, pastoratsnämnden* tre ledamöter i nämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet *i en församling* ska tillämpas på tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 20 § om beslutförhet,
- 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv, och
- 4 kap. 23 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på pastoratets anslagstavla.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i *ett pastorat* utser i stället *pastoratets kyrkoråd* tre ledamöter i nämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska *i tillämpliga delar gälla för* tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutförhet,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på *domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets* anslagstavla.

Tjänstebostad

16 § Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Ingår församlingen i *en samfällighet* gäller det som sägs i första stycket *samfälligheten* i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 11 §.

Om församlingen ingår i *ett pastorat* gäller det som sägs i första stycket *pastoratet* i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 5 §.

O 2012:2
Bilaga 1A

Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning

Inledning

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling *till dem som bor i Sverige. Kyrkans geografiska gränser sammanfaller därför med nationens.* Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns också pastorat, som är kyrkoherdens tjänstgöringsområde, och *samfälligheter för att flera församlingar ska kunna samverka om personal, ekonomi och fastigheter.* Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar några av stiftets församlingar.

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling. Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns pastorat *för att flera församlingar ska kunna samverka när de fullgör sin grundläggande uppgift.* Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar några av stiftets församlingar.

35 kap. Församlingstillhörighet

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets och kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är folkbokförd.

Rätt att överklaga beslutet

har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är folkbokförd *eller pastoratet om den territoriella församlingen ingår i ett pastorat.*

36 kap. Indelningenheter

- 1 § Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, *pastorat*, kontrakt och stift.
- 2 § Inom Svenska kyrkan finns också de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt *utlandskyrkan* enligt 2 kap. 16 §.
- 3 § *Den territoriella församlingsindelningen ska omfatta hela landet.*
- 4 § Ett pastorat består av *en församling (enförsamlingspastorat) eller flera församlingar (flerförsamlingspastorat). Pastoratet utgör tjänstgöringsområde för en kyrkoherde. Varje icketerritoriell församling utgör ett pastorat.*
- 5 § Ett kontrakt består av flera pastorat i ett stift.
- 6 § Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.
Stiftsindelningen ska omfatta hela landet.
Till Visby stift hör även Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 16 §.
- 1 § Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, kontrakt och stift.
Den territoriella församlingsindelningen ska omfatta hela landet.
- 2 § Inom Svenska kyrkan finns också *pastorat enligt 2 kap. 5 §*, de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt *Svenska kyrkan i utlandet* enligt 2 kap. 12 §.
- 4 § Ett pastorat består av flera församlingar.
- 5 § Ett kontrakt består *av en eller flera församlingar som inte ingår i ett pastorat och/eller ett eller flera pastorat i ett stift, dock alltid minst två enheter.*
- Kontraktet är tjänstgöringsområde för en kontraktsprost.
Kontraktsindelningen ska omfatta hela stiftet.
- Till Visby stift hör även Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 12 och 13 §§.

ÄNDRINGAR I FÖRSAMLINGS- OCH PASTORATSINDELNINGEN

Bestämmelsernas tillämpning

- 1 § Bestämmelserna om församlings- och pastoratsindelning i 12–14, 17 och 18 §§ gäller bara församlingar som inte ingår i ett pastorat och pastorat.

Grunderna för den lokala indelningen

- 2 § En församling som inte ingår i ett pastorat ska, utöver det som är angivet i 3 §, kunna fullgöra församlingens uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 1 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt.
- 3 § Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:
1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av församlingsinstruktionen.
 2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
 3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen.
- 4 § Ett pastorat ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt.

Stiftsstyrelsens övergripande ansvar

- 5 § Stiftsstyrelsen ska verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 2–4 §§ ska kunna följas.

Vem som beslutar om den lokala indelningen

- 6 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar av den indelning som avser pastorat och församlingar som inte ingår i ett pastorat. Om en sådan ändring berör församlingar eller pastorat i flera stift beslutar kyrkostyrelsen om ändringen.
- 7 § Pastoratets kyrkofullmäktige beslutar om ändringar av församlingsindelningen i pastoratet. Innan fullmäktige fattar sitt beslut ska församlingens råden i pastoratets församlingar få tillfälle att yttra sig.
- Församlingens kyrkofullmäktige beslutar om indelning av församlingen i flera församlingar så att församlingen blir ett pastorat.
- Ett pastorats beslut om ändrad församlingsindelning och en församlings beslut om indelning i flera församlingar ska för att gälla fastställas av stiftsstyrelsen. Stiftsstyrelsen ska efter att ha gett domkapitlet tillfälle att yttra sig fastställa sådana beslut, om församlingarna kan uppfylla kriterierna i 3 §.
- Om en församling som ingår i ett pastorat inte uppfyller kriterierna i 3 § får stiftsstyrelsen efter samråd med pastoratet och dess församlingar besluta om en ändrad församlingsindelning.

Utredning

8 § I ett ärende om ändrad församlings- eller pastoratsindelning enligt 6 § ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen begär det.

Vid utredningen ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. Sådant samråd behöver inte äga rum om ändringen i indelningen bara beror på oregelbundenhet i indelningen eller fastighetsförhållandena.

Om den ändring i indelningen som utredningen i första hand avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om, ska utredningen omfatta även denna ändring.

9 § Om fråga om ändrad församlings- eller pastoratsindelning berör flera stift ska det som sägs i 8 § om stiftsstyrelsen i stället gälla kyrkostyrelsen. Bestämmelserna om samråd ska i en sådan fråga gälla även stiftsstyrelserna och domkapitlet i de stift som berörs av ändringen.

Ekonomisk reglering

10 § När en församling eller ett pastorat delas, ska de inbördes ekonomiska förhållandena mellan enheterna enligt den nya indelningen regleras.

När en del av en församling eller ett pastorat förs över till en annan församling eller ett annat pastorat ska en reglering enligt första stycket ske om tillgångar och förbindelser som kan hänföras till den överförda delen bör föras över eller om det finns särskilda skäl till en reglering.

11 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser ska grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. Församlingarna och pastoraten får träffa en överenskommelse om hur fördelningen ska göras.

Regleringen ska fastställas av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen enligt 6 och 7 §§. Är församlingarna och pastoraten inte överens om fördelningen ska stiftsstyrelsen göra denna.

12 § Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, ska utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet ska betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år.

13 § När två eller fler församlingar eller pastorat läggs samman övergår deras tillgångar och ansvarigheten för deras förbindelser till den nya församling eller det nya pastorat som bildas.

Beslut om ytterligare bestämmelser

14 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om en indelningsändring utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

Om indelningsändringen innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas får stiftsstyrelsen i beslutet också bestämma att beslutanderätten i församlingen eller pastoratet ska utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 29 § från det att dessa valts till dess indelningsändringen träder i kraft. Detta gäller också om en indelningsändring annars

är av sådan omfattning att församlingen eller pastoratet inte bör företrädas av tidigare valda organ.

O 2012:2
Bilaga 1A

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd när pastorat blir församling

15 § Om en ny församling bildas av församlingar som utgör ett pastorat blir kyrkofullmäktige i pastoratet kyrkofullmäktige i den nybildade församlingen. Pastoratets kyrkoråd blir kyrkoråd i den nya församlingen.

När beslut om ändringar i församlings- och pastoratsindelningen träder i kraft

16 § En ändring i församlings- eller pastoratsindelningen enligt 6 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om ändringen i indelningen bara beror på oregelbundenhet i indelningen eller fastighetsförhållandena träder beslutet i kraft vid den tidpunkt som stiftsstyrelsen eller kyrkostyrelsen beslutar.

En ändring enligt första stycket som är av så begränsad omfattning att församlingen eller pastoratet även under återstoden av mandatperioden bör kunna företrädas av tidigare valda organ träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. Detsamma gäller sådana ändringar som avses i 15 §.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen även i andra fall än som anges i tredje stycket besluta att en ändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas genom sammanläggning av församlingar eller pastorat ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet.

En ändring av församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § träder i kraft den 1 januari det år som anges i beslutet.

Tidpunkter för beslut om ändringar i församlings- och pastoratsindelningen

17 § Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § första stycket ska fattas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § andra stycket ska fattas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § tredje och fjärde styckena ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Ett beslut om att ändra församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § som beslutas under en mandatperiod ska fastställas av stiftsstyrelsen eller, om stiftsstyrelsen är beslutande, beslutas av stiftsstyrelsen senast nio månader före ikraftträdandet. Om ändringen ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum ska beslutet fastställas eller beslut fattas av stiftsstyrelsen senast ett år innan det ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om indelningsändringar.

När den nya indelningen kan tillämpas

18 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling eller ett pastorat enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter.

Om indelningsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Prästorganisation

19 § När stiftsstyrelsen beslutar att ändra församlings- eller pastoratsindelningen enligt 6 § ska styrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildad församling eller nybildat pastorat.

Av 34 kap. 1 § följer att stiftsstyrelsen får besluta om ändring av hur stor prästorganisationen minst ska vara i församlingen eller pastoratet även om församlings- eller pastoratsindelningen inte ändras.

ÄNDRINGAR I KONTRAKTSINDELNINGEN

20 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i kontraktindelningen.

Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig. Den ska dock vara oförändrad det år då ordinarie kyrkoveal äger rum och det närmast följande året.

21 § Kontraktindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, pastorat, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

22 § En ändring i kontraktindelningen träder i kraft vid den tidpunkt som beslutats, med den inskränkning som anges i 20 §.

Ett beslut om att ändra kontraktindelningen ska fattas senast tre månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i kontraktindelningen.

ÄNDRINGAR I STIFTSINDELNINGEN

23 § Kyrkomötet beslutar om ändringar i stiftindelningen.

24 § Kyrkostyrelsen får dock besluta om sådana mindre ändringar i stiftindelningen som består i att en eller flera församlingar eller pastorat förs över från ett stift till ett angränsande stift.

Sådana ändringar får göras om stiftindelningen därmed blir mer ändamålsenlig.

25 § I ett ärende om ändring i stiftindelningen enligt 24 § ska kyrkostyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen ska kyrkostyrelsen samråda med berörda biskopar, stiftsstyrelser, domkapitel, församlingar och pastorat. Stiftsstyrelserna, domkapitlen, församlingarna och pastoraten ska lämna uppgifter och i övrigt i skäligen omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om kyrkostyrelsen begär det.

26 § Kyrkostyrelsen får i ett beslut om ändring i stiftindelningen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

27 § En ändring i stiftindelningen enligt 24 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoveal har ägt rum.

28 § Ett beslut om en ändring i stiftsindelningen enligt 24 § ska fattas senast ett år innan det ska träda i kraft.

O 2012:2
Bilaga 1A

INDELNINGSDILEGERADE

Antalet indelningsdelegerade och hur dessa utses

29 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlings- eller pastoratsindelning bestämmer att beslutanderätten ska utövas av indelningsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat vars område helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller det nya pastoratet.

Stiftsstyrelsen ska i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse och när valet av dessa senast ska förrättas.

30 § Ledamöter och ersättare väljs av kyrkofullmäktige. De ska väljas bland ledamöter eller ersättare i kyrkofullmäktige. Om det behövs för att tillräckligt många ledamöter och ersättare ska kunna utses i indelningsdelegerade får stiftsstyrelsen besluta att den som är valbar enligt 33 kap. 4 § på motsvarande sätt ska vara valbar till indelningsdelegerade.

Sedan valet ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammankallande.

31 § För beredning och verkställighet av indelningsdelegerades ärenden ska det finnas en indelningsstyrelse, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid.

Den av prästerna i en församling eller ett pastorat som helt eller delvis ska ingå i den nya indelningsenheten som har varit kyrkoherde längst eller, om ingen har varit kyrkoherde, som har varit anställd som präst längst ska vara ledamot i indelningsstyrelsen. Han eller hon har rätt att sätta annan präst i en sådan församling eller ett sådant pastorat som ledamot i sitt ställe respektive som ersättare.

Andra ledamöter och ersättare i indelningsstyrelsen väljs av delegerade till det antal dessa bestämmer. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex.

Kostnader för indelningsdelegerades verksamhet

32 § De församlingar och pastorat som har valt delegerade ska gemensamt betala kostnaderna för delegerades verksamhet.

Fördelningen av kostnaderna mellan församlingarna och pastoraten ska grundas på vad som är skäligt.

Tvister om kostnadsfördelningen ska avgöras av stiftsstyrelsen.

Beslut om ytterligare bestämmelser

33 § Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för indelningsdelegerades verksamhet.

BESLUTANDE OCH VERKSTÄLLANDE ORGAN VID INDELNINGÄNDRING UNDER EN MANDATPERIOD

34 § När en indelningsändring enligt 16 § fjärde stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade kyrkofullmäktige i den nya församlingen eller det nya

pastoratet resterande del av mandatperioden och indelningsstyrelsen blir kyrkoråd. Det följer av 4 kap. 6 § att kyrkoherden i den nya församlingen eller det nya pastoratet är ledamot i kyrkorådet.

När en indelningsändring träder i kraft upphör alla uppdrag som förtroendevald i de församlingar och pastorat som berörs av ändringen. Motsvarande gäller uppdrag som kyrkvård och revisor. Nya kyrkvårdar och revisorer ska väljas för återstoden av mandatperioden senast den 31 december året före ikraftträdandet av indelningsändringen.

NAMN PÅ KYRKLIGA ENHETER

35 § I beslut om indelning i församlingar, pastorat och kontrakt ska stiftsstyrelsen också efter samråd med berörda församlingar och pastorat besluta om namn på församlingarna, pastoraten respektive kontrakten.

Stiftsstyrelsen får även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på sådana enheter.

Ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet. Sådant beslut ska fattas senast sex månader före ikraftträdandet. Om beslutet ska träda i kraft året efter det år ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det fattas senast tolv månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen enligt tredje stycket.¹⁴

36 § Namnet på ett kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna och pastoraten i kontraktet. Det ska ha en geografisk anknytning till det område som kontraktet omfattar.

37 § Innan namnet på en territoriell församling, ett pastorat eller ett kontrakt fastställs ska Språk- och folkminnesinstitutet samt Lantmäteriverket beredas tillfälle att yttra sig.

38 kap. Direkta val

Valnämnder

3 § I varje församling eller, om församlingen ingår i *en samfällighet*, i *samfälligheten* ska det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande.

Valnämnderna ska biträda stiftsstyrelsen och i övrigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen eller i bestämmelser utfärdade av kyrkostyrelsen.

4 § Om en ändrad indelning innebär att en ny församling som inte ingår i *en samfällighet* eller *en ny samfällighet* bildas, ska indelningsdelegerade snarast möjligt välja ledamöter till

3 § I varje församling eller, om församlingen ingår i *ett pastorat*, i *pastoratet* ska det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande.

4 § *Ledamöter och ersättare i valnämnden väljs av kyrkofullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. De väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.*

14 Enligt kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet 2012:3.

valnämnden och ersättare för dessa.

Antalet ledamöter får inte vara mindre än tre.

O 2012:2
Bilaga 1A

Om en ändrad indelning innebär att en ny församling som inte ingår i ett pastorat eller ett nytt pastorat bildas, ska indelningsdelegerade snarast möjligt välja ledamöter till valnämnden och ersättare för dessa.

5 § *Valnämnden ska ha tillgång till personal i den omfattning som behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter.*

Kostnaden för valnämndens verksamhet ska bestridas av församlingen eller samfälligheten.

För valnämnden ska tillämpas vad som sägs om nämnder i 4 kap. 25 respektive 32 §§ kyrkoordningen.

5 § För valnämnden tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 4 kap. 9–18 §§.

Val vid indelningsändring

7 § Om en ändrad indelning ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval hålls, ska redan det valet avse enheterna enligt den nya indelningen.

7 § Om en ändrad indelning ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval hålls, ska valet avse församlingarna, pastoraten och stiftens enligt den nya indelningen.

Valkretsar vid val till beslutande organ i församling

8 § Varje församling utgör en valkrets.

Valkretsar vid val till kyrkofullmäktige

8 § Varje församling där kyrkofullmäktige ska väljas och varje pastorat utgör en valkrets.

Fördelning av mandat mellan valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige

9 § *Stiftsstyrelsen ska senast den 31 mars under valåret besluta hur många mandat som varje valkrets vid val till samfällda kyrkofullmäktige ska ha. Det ska göras på följande sätt.*

Antalet röstberättigade i samfälligheten delas med antalet mandat och därefter delas

antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett mandat.

Om inte alla mandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter hur stort överskott var och en valkrets får vid beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska man genom lottning avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret.

Valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige i flerpastoratssamfällighet

10 § I en flerpastoratssamfällighet ska varje pastorat utgöra en valkrets.

Om antalet mandat som en valkrets får vid fördelning enligt 9 § blir mindre än 1, ska antalet ändå bestämmas till 1. Antalet mandat i övriga valkretsar i samfälligheten ska då jämkas i motsvarande utsträckning så att det totala antalet mandat överensstämmer med det beslutade antalet.

Valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige i pastoratssamfällighet

11 § I en pastoratssamfällighet ska varje församling utgöra en valkrets.

Om det i förväg kan bedömas att någon valkrets när mandaten fördelas enligt 9 § kommer att få mindre än fem mandat ska i stället en särskild valkretsindelning göras i samfälligheten.

När det gäller särskilda valkretsindelningar ska samfällda kyrkofullmäktige besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar, sedan församlingarna har fått tillfälle att yttra sig. För att gälla ska beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta hur samfälligheten ska delas in i valkretsar.

Vid särskild valkretsindelning ska varje valkrets utformas så att den vid mandatfördelning enligt 9 § kan få minst fem mandat. Den ska omfatta en eller flera församlingar och ha en sammanhängande gränslinje. Antalet mandat för hela samfälligheten ska fördelas så jämnt som möjligt.¹⁵

Beslut om inskränkt valbarhet vid val till samfällda kyrkofullmäktige

12 § Samfällda kyrkofullmäktige får, sedan församlingarna i samfälligheten har fått tillfälle att yttra sig, besluta att valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen. Sådant beslut ska fattas senast den 1 februari under valåret. För att gälla ska beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen.

15 (Enligt SvKB 2011:6 som träder i kraft den 1 jan. 2013.

REGISTRERING AV GRUPPBETECKNINGAR OCH ANMÄLAN AV KANDIDATER

Registrering av gruppbeteckningar

21 § Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, *till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet samt till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.*

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige *och* kyrkofullmäktige.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

Vid ansökan om registrering av gruppbeteckning ska nomineringsgruppen också anmäla ett ombud.

22 § En ansökan om registrering för val till kyrkomötet ska ha stöd av minst 300 personer som är röstberättigade vid detta val.

En ansökan om registrering för val till stiftsfullmäktige ska ha stöd av minst 100 personer som har rösträtt i stiftet.

En ansökan om registrering för val till *samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet eller till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling* ska ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt *i den samfällighet respektive den församling som ansökan gäller.*

En ansökan om registrering för val till kyrkofullmäktige ska ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt *vid detta val.*

De som stöder en ansökan om registrering ska själva skriva under en förklaring om stödet. De ska i förklaringen också ange sitt personnummer och den församling som de tillhör.

23 § Om en gruppbeteckning registreras för val till kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige, *till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet samt till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling* i hela landet.

Registreras en gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, gäller registreringen också för val *till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet och till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling* i stiftet.

Registreras en gruppbeteckning för val till samfällda

23 § Om en gruppbeteckning registreras för val till kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige *och* kyrkofullmäktige i hela landet.

Registreras en gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, gäller registreringen också för val till kyrkofullmäktige i stiftet.

Registreras en gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige gäller registreringen val i den församlingen *eller det pastoratet.*

kyrkofullmäktige i en samfällighet gäller registreringen också för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling som ingår i samfälligheten.

Registreras en gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i en församling, gäller registreringen val i den församlingen.

- 24 § Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:
- val till stiftsfullmäktige
 - val till *samfällda* kyrkofullmäktige i *samfällighet*
 - val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.

En ansökan om registrering av gruppbeteckning ska avslås

- om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val eller
- om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbeteckning.

Vid prövning enligt föregående stycke ska beaktas vad som sägs om beteckningars innehåll i 25 §.

- 25 § En beteckning som inte registreras för val till kyrkomötet men för val till stiftsfullmäktige i ett stift ska alltid innehålla stiftets namn i nominativ eller genitivform.

En beteckning som *inte* registreras för val till kyrkomötet eller stiftsfullmäktige men för val till *samfällda* kyrkofullmäktige i en *samfällighet* ska alltid innehålla *samfällighetens* namn i nominativ eller genitivform.

En beteckning som registreras enbart för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i en församling ska alltid innehålla församlingens namn i nominativ eller genitivform.

- 24 § Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:
- val till stiftsfullmäktige
 - val till kyrkofullmäktige.

En beteckning som registreras *bara* för val till kyrkofullmäktige ska alltid innehålla *församlingens* eller *pastoratets* namn i nominativ- eller genitivform.

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnungens upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till kyrkomötet, stiftsfullmäktige, samfälliga kyrkofullmäktige, kyrkofullmäktige eller till ett direktvalt kyrkoråd,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte längre finns någon *samfällighet eller församling* med namn som ingår i gruppbezeichnungens.

Enligt SvKB 2011:6

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnungens upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte längre finns någon *samfällighet eller församling* med namn som ingår i gruppbezeichnungens.

33 § En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos kyrkostyrelsen ska betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra stycket.

Beslut att bidrag ska utgå *efter* viss enhetlig grund till nomineringsgrupp som är eller genom valet blir *företrädd* i det organ som valet avser får fattas – i fråga om val till kyrkofullmäktige *i församling som inte ingår i en samfällighet* av församlingen,

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnungens upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte ska ske något val till *den församling eller det pastorat som gruppbezeichnungens avser.*

Beslut att bidrag ska utgå *enligt* viss enhetlig grund till nomineringsgrupp, som är eller genom valet blir *företrädd* i det organ som valet avser, får fattas – i fråga om val till kyrkofullmäktige av församlingen *eller pastoratet*, – i fråga om val till stiftsfull-

– i fråga om val till direktvalt kyrkoråd och till kyrkofullmäktige i församling som ingår i en samfällighet av samfälligheten,
– i fråga om val till samfällda kyrkofullmäktige av samfälligheten,
– i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
– i fråga om val till kyrkomötet av detta.

mäktige av stiftet, och
– i fråga om val till kyrkomötet av detta.

Valsedlars utseende

34 § Valsedlarna ska vara tillverkade av samma papper och vara i format 105 x 148 millimeter (A 6). För val till kyrkomötet ska användas gula, för val till stiftsfullmäktige rosa, *för val till samfällda kyrkofullmäktige blå* och för val till kyrkofullmäktige *eller direktvalt kyrkoråd* vita valsedlar.

34 § Valsedlarna ska vara tillverkade av samma papper och vara i format 105 x 148 millimeter (A 6). För val till kyrkomötet ska användas gula, för val till stiftsfullmäktige rosa och för val till kyrkofullmäktige vita valsedlar.

Var och när röstning äger rum

48 § På valdagen kan väljarna rösta i vallokalen för det valdistrikt där de finns i röstlängden eller på ett särskilt röstmottagningsställe inom den egna valnämndens ansvarsområde, om ett sådant har anordnats.

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottagningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana anordnas samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition ska finnas i varje *pastorat* enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottagningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana *röstmottagningsställen* anordnas samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition ska finnas i varje *församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet* enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Väljare som röstar före valdagen ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

Beslut om röstningslokaler

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som skall vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som ska vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två

eller flera distrikt. *Det ska finnas minst en vallokal i varje pastorat.*

Valnämnden får bestämma att ett särskilt röstmottagningsställe ska anordnas. Ett sådant ska vara öppet under minst två timmar.

Valnämnden ska efter samråd med *berörd kyrkoherde* besluta på vilken eller vilka expeditioner i ett pastorat som förtidsröstning ska ske.

eller flera distrikt.

Valnämnden ska efter samråd med *kyrkoherden* besluta på vilken eller vilka expeditioner i *en församling eller* ett pastorat som förtidsröstning ska ske.

Röstning på expedition för förtidsröstning

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje pastorat ska det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen. *Stiftsstyrelsen får dock besluta att flera pastorat inom en flerpastoratssamfällighet får ha en gemensam expedition för förtidsröstning.*

Det ska vara möjligt att rösta under minst tre timmar varje vardag under denna period samt därutöver minst en dag vardera veckan mellan klockan 17 och 20.

Stiftsstyrelsen får i enskilt fall besluta att inskränka dessa tider.

56 § Vid brevröstning genom bud ska bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Budet skall lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas på en expedition för förtidsröstning eller på ett särskilt röstmottagningsställe *inom* den församling som väljaren tillhör eller *inom den samfällighet* som församlingen ingår i.

När brevrösten lämnas ska budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje *församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet* ska det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas på en expedition för förtidsröstning eller på ett särskilt röstmottagningsställe i den församling som väljaren tillhör eller *inom det pastorat* som församlingen ingår i.

Slutlig sammanräkning

59 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet.

Kyrkostyrelsen ska på grundval av resultatet av den slutliga sammanräkningen fördela mandaten i kyrkomötet. Stiftsstyrelsen ska bistå kyrko-

styrelsen i den utsträckning som det behövs för att den ska kunna utse ledamöter och ersättare.

I fråga om val till stiftsfullmäktige, *samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet* och kyrkofullmäktige *eller direktvalt kyrkoråd i församling* ska stiftsstyrelsen fördela mandaten mellan nomineringsgrupperna och för varje valkrets utse ledamöter och ersättare.

I fråga om val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige ska stiftsstyrelsen fördela mandaten mellan nomineringsgrupperna och för varje valkrets utse ledamöter och ersättare.

Mandattfördelning vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

62 § Mandaten ska fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet ska tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas.

63 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen ska vid val till kyrkofullmäktige *eller samfällda kyrkofullmäktige* plats som nomineringsgruppen skulle ha tilldelats vid den fortsatta fördelningen vara obesatt under mandatperioden.

Gäller valet direktvalt kyrkoråd ska i stället nomineringsgruppen inte längre räknas vid den fortsatta fördelningen.

Mandattfördelning vid val till kyrkofullmäktige

63 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen ska vid val till kyrkofullmäktige plats som nomineringsgruppen skulle ha tilldelats vid den fortsatta fördelningen vara obesatt under mandatperioden.

Hur ledamöter utses vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

64 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått ska utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand ska denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal ska fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal, dock lägst 20 röster.

Hur ledamöter utses vid val till kyrkofullmäktige

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal ska lotten avgöra vem som ska ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen.

65 § Kandidater som har fått mandat *i fler än en valkrets eller* för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet *i den valkrets där nomineringsgruppens* röstetal är *högst*.

Det mandat som kandidaten inte tillträder ska tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 66 §. Vid denna beräkning ska man bortse från den som redan valts till ledamot.

65 § Kandidater som har fått mandat för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet *för den nomineringsgrupp som har högst* röstetal.

Gemensamma bestämmelser om hur ersättare utses vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

Hur ersättare utses vid val till kyrkofullmäktige

66 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare.

Särskilda bestämmelser om hur ersättare utses vid val till samfällda kyrkofullmäktige

67 § *Om inte den situation som avses i 66 § fjärde stycket råder, ska för varje ledamot i samfällda kyrkofullmäktige utses minst en ersättare från samma valkrets.*

Om antalet ersättare som har utsetts när varje ledamot har fått en ersättare är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för två eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var

och en av dessa ledamöter.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses genom ytterligare en sammanräkning ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare sammanräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för fyra eller flera ledamöter, fem eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som har beslutats.

Hur ersättare inträder i tjänst i församling och samfällda kyrkofullmäktige

69 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot *tillhörande* samma nomineringsgrupp i den ordning de har utsetts enligt 66 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i en valkrets i samfällda kyrkofullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring ska den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte om samfällda kyrkofullmäktige har beslutat om inskränkt valbarhet.

Hur ny ledamot utses i församling och samfällda kyrkofullmäktige

70 § Avgår en ledamot i kyrkofullmäktige, *direktvalt kyrkoråd eller samfällda kyrkofullmäktige* under valperioden ska

Hur ersättare inträder i tjänst i kyrkofullmäktige

69 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot *som tillhör* samma nomineringsgrupp i den ordning de har utsetts enligt 66 §.

Hur ny ledamot utses i kyrkofullmäktige

70 § Avgår en ledamot i kyrkofullmäktige under valperioden ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande

stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges, *det direktvalda kyrkorådets eller samfällda kyrkofullmäktiges* ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 66 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt första stycket ska stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid ska den som står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen utses.

Kan någon ny ledamot inte utses ska *vad gäller kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige* mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Vad gäller direktvalt kyrkoråd ska i stället ny ledamot utses från den nomineringsgrupp och med den kandidat som stått närmast i tur om den ursprungliga mandatfördelningen omfattat ytterligare ett mandat.

utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 66 §.

Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Hur ny ersättare utses i församling och samfällda kyrkofullmäktige

71 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges, *det direktvalda kyrkorådets eller samfällda kyrkofullmäktiges* ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 66 – 68 §§ tillämpas.

Hur ny ersättare utses i kyrkofullmäktige

71 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 66 § tillämpas.

ANMÄLAN ATT FÖR FÅ LEDAMÖTER HAR UTSETTS

88 § Om mindre än hälften av det bestämda antalet ledamöter har blivit utsett vid val till kyrkofullmäktige, *direktvalt kyrkoråd, samfällda kyrkofullmäktige* eller stiftsfullmäktige, ska stiftsstyrelsen anmäla detta till Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. En sådan anmälan ska också göras om inget val har kunnat genomföras.

88 § Om mindre än hälften av det bestämda antalet ledamöter har blivit utsett vid val till kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige, ska stiftsstyrelsen anmäla detta till Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. En sådan anmälan ska också göras om inget val har kunnat genomföras.

ÖVERKLAGANDE

90 § Ett val enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd.

Samfällda kyrkofullmäktiges beslut om valkretsindelning enligt 11 § och om inskränkt valbarhet enligt 12 § får inte överklagas.

Hos Valprovsningsnämnden får följande beslut överklagas särskilt:

1. stiftsstyrelsens beslut om antalet valkretsmandat för val till *samfällda kyrkofullmäktige* enligt 9 §,
2. stiftsstyrelsens beslut om valkretsindelning för val till *samfällda kyrkofullmäktige* enligt 11 §,
3. stiftsstyrelsens beslut att fastställa *samfällda kyrkofullmäktiges beslut om inskränkt valbarhet* enligt 12 §,
4. stiftsstyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till *stiftsfullmäktige* enligt 14 §,
5. stiftsfullmäktiges beslut om *valkretsindelning för val till stiftsfullmäktige* enligt 15 §,
6. kyrkostyrelsens beslut om *en valkretsindelning som avviker från kontraktsindelningen för val till stiftsfullmäktige* enligt 16 §,
7. kyrkostyrelsens beslut om *fördelning av fasta valkretsmandat för val till kyrkomötet* enligt 18 §,
8. stiftsstyrelsens beslut om *indelning i valdistrikt* enligt 20 §,
9. beslut i ärenden om registrering av grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 §,
10. stiftsstyrelsens beslut att fastställa *grupp- och kandidatförteckningar* enligt 31 §,
11. beslut i ärenden om *valsedlar*,
12. kyrkostyrelsens beslut om *rättelse i röstlängd* enligt 41 §, och
13. beslut att *utse nya ledamöter eller ersättare*.

Andra beslut enligt detta kapitel får överklagas endast i samband med att det val som beslutet gäller överklagas.

Hos Valprovsningsnämnden får följande beslut överklagas särskilt:

1. stiftsstyrelsens beslut om *fördelning av fasta valkretsmandat* för val till *stiftsfullmäktige* enligt 14 §,
2. stiftsfullmäktiges beslut om *valkretsindelning för val till stiftsfullmäktige* enligt 15 §,
3. kyrkostyrelsens beslut om *en valkretsindelning som avviker från kontraktsindelningen för val till stiftsfullmäktige* enligt 16 §,
4. kyrkostyrelsens beslut om *fördelning av fasta valkretsmandat för val till kyrkomötet* enligt 18 §,
5. stiftsstyrelsens beslut om *indelning i valdistrikt* enligt 20 §,
6. beslut i ärenden om registrering av grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 §,
7. stiftsstyrelsens beslut att fastställa *grupp- och kandidatförteckningar* enligt 31 §,
8. beslut i ärenden om *valsedlar*,
9. kyrkostyrelsens beslut om *rättelse i röstlängd* enligt 41 §, och
10. beslut att *utse nya ledamöter eller ersättare*.

- 91 § Ett val eller ett beslut får överklagas av den som enligt röstlängden har rösträtt vid valet. I fråga om överklagande av beslut som avses i 90 § *tredje* stycket 4, 5, 7, 8, 9 och 11 ska dock röst-rätten i stället avgöras utifrån bestämmelserna i 33 kap. 2 §.
- Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 1-3 får dock endast överklagas av en berörd församling eller samfällighet.*
- Ett beslut som avses i 90 § *tredje* stycket 6 får endast överklagas av ett berört stift.
- Ett beslut som avses i 90 § *tredje* stycket 10 får endast överklagas av den som finns med på förteckningen och av den som har gjort anmälan av kandidater.
- Ett beslut som avses i 90 § *tredje* stycket 12 får endast överklagas av den som beslutet gäller.
- Ett beslut som avses i 90 § *tredje* stycket 13 får endast överklagas av den som enligt 33 kap. 2 § skulle ha haft rösträtt om beslutsdagen hade varit valdagen.
- 92 § Den som vill överklaga ett val eller ett beslut ska ge in skrivelsen med överklagandet till beslutsinstansen. Skrivelsen ska ha kommit in till beslutsinstansen.
1. i ärende enligt 90 § första stycket: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att den slutliga röstsammanräkningen avslutades,
2. i ärende enligt 90 § *tredje* stycket 1–8 och 11: senast inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
3. i ärende enligt 90 § *tredje* stycket 9: senast inom en vecka från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att
- 91 § Ett val eller ett beslut får överklagas av den som enligt röstlängden har rösträtt vid valet. I fråga om överklagande av beslut som avses i 90 § *andra* stycket 1, 2, 4, 5, 6 och 8 ska dock röst-rätten i stället avgöras utifrån bestämmelserna i 33 kap. 2 §.
- Ett beslut som avses i 90 § *andra* stycket 3 får endast överklagas av ett berört stift.
- Ett beslut som avses i 90 § *andra* stycket 7 får endast överklagas av den som finns med på förteckningen och av den som har gjort anmälan av kandidater.
- Ett beslut som avses i 90 § *andra* stycket 9 får endast överklagas av den som beslutet gäller.
- Ett beslut som avses i 90 § *andra* stycket 10 får endast överklagas av den som enligt 33 kap. 2 § skulle ha haft rösträtt om beslutsdagen hade varit valdagen.
- 92 § Den som vill överklaga ett val eller ett beslut ska ge in skrivelsen med överklagandet till beslutsinstansen. Den ska ha kommit in till beslutsinstansen
1. i ärende enligt 90 § första stycket: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att den slutliga röstsammanräkningen avslutades,
2. i ärende enligt 90 § *andra* stycket 1–5 och 8: senast inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
3. i ärende enligt 90 § *andra* stycket 6: senast inom en vecka från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att

protokollet över beslutet har justerats,
4. i ärende enligt 90 § *tredje* stycket 10: senast den 15 juni under valåret för grupp- och kandidatförteckningar som enligt 31 § ska vara fastställda den 1 juni och senast den 15 juli för grupp- och kandidatförteckningar som ska vara fastställda den 1 juli,
5. i ärende enligt 90 § *tredje* stycket 12: senast tisdagen i veckan före valet, och
6. i ärende enligt 90 § *tredje* stycket 13: senast inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades.

protokollet över beslutet har justerats,
4. i ärende enligt 90 § *andra* stycket 7: senast den 15 juni under valåret för grupp- och kandidatförteckningar som enligt 31 § ska vara fastställda den 1 juni och senast den 15 juli för grupp- och kandidatförteckningar som ska vara fastställda den 1 juli,
5. i ärende enligt 90 § *andra* stycket 9: senast tisdagen i veckan före valet, och
6. i ärende enligt 90 § *andra* stycket 10: senast inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades.

40 kap. Kyrkobyggnader

Vård av kyrkobyggnader och deras inventarier

2 § Kyrkobyggnader och deras inventarier ska underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. Av lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. *framgår* ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten.

Kyrkoherden och en *av kyrkorådet utsedd* kyrkvård, *som är ledamot eller ersättare i rådet*, ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen om kulturminnen m.m. Kyrkoherden får utse någon annan präst i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden.

4 § När en domkyrkoförsamling eller *en samfällighet* avgör ärenden om domkyrkans förvaltning ska biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av

2 § Kyrkobyggnader och deras inventarier ska underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. I lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. *finns* ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkoherden och en kyrkvård ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen om kulturminnen m.m.

Kyrkvärden ska utses av kyrkorådet, om det är en församling som inte ingår i ett pastorat, eller av församlingsrådet. Han eller hon utses bland de kyrkvårdar som är ledamöter eller ersättare i kyrkorådet eller i församlingsrådet. Kyrkoherden får utse någon annan präst *som arbetar* i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden.

4 § När en domkyrkoförsamling eller *ett pastorat* avgör ärenden om domkyrkans förvaltning ska biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av biskopen, ha

biskopen, ha rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Beslut om att ta kyrkobyggnader ur bruk

7 § En församling får besluta att en kyrkobyggnad inom församlingen ska tas ur bruk.

Om församlingen ingår i *en samfällighet*, ska beslutet dock fattas av *samfälligheten*. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får *samfälligheten* besluta detta endast om det finns särskilda skäl.

Om församlingen ingår i *ett pastorat*, ska beslutet dock fattas av *pastoratet*. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får *pastoratet* besluta detta endast om det finns särskilda skäl.

8 § Församlingens eller *samfällighetens* beslut om att en kyrkobyggnad ska tas ur bruk ska prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen ska domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Stiftsstyrelsen ska fastställa ett beslut att ta en kyrkobyggnad ur bruk, om det inte finns synnerliga skäl mot detta.

8 § Församlingens eller *pastoratets* beslut om att en kyrkobyggnad ska tas ur bruk ska prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen ska domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Ändring av kyrkobyggnad eller kyrkorum

9 § *Ett pastorat får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa.*

41 kap. Upplåtelse av kyrka

Vem som beslutar om upplåtelse av kyrka

3 a § *För en församling som ingår i ett pastorat gäller det som sägs om kyrkorådet i 4–9 §§ i stället församlingsrådet.*

42 kap. Kyrkoavgift och ersättning för kyrkliga handlingar

Inledande bestämmelse

1 § Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i ett pastorat i stället gälla pastoratet.

Kyrkoavgift

- 2 § Av 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala lokal och regional kyrkoavgift samt vem som ska besluta om kyrkoavgift.
Av 4 § lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund framgår att kyrkoavgiften ska beräknas på samma underlag som den kyrkotillhöriges kommunala inkomstskatt beräknas på.
- 3 § När en församling har fastställt budgeten, ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den avgiftssats för kyrkoavgift som har bestämts för det följande året. Avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhöriges inkomst.
Om församlingen inte senast den 14 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. Om stiftet inte senast den 30 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad.
- 4 § Kyrkostyrelsen ska senast den 8 mars informera församlingar och stift om den kyrkoavgift som församlingen eller stiftet kommer att få under året.
Kyrkostyrelsen ska senast den 10 september varje år preliminärt informera församlingar och stift om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör Svenska kyrkan inom församlingen eller stiftet.
- 5 § Kyrkostyrelsen ska genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna och stiftet. Bestämmelser om avräkning mot intäkterna finns i 44 kap. 13 §.
- 6 § Kyrkostyrelsen får besluta om rättelse, om ett meddelande från något kyrkligt organ till Skatteverket angående kyrkoavgiften till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet.

Avgifter för kyrkliga handlingar

- 7 § Någon avgift för dop får inte tas ut från enskilda personer. Inte heller får någon avgift tas ut för konfirmation när konfirmanden tillhör Svenska kyrkan, för vigsel när någon av makarna tillhör Svenska kyrkan eller för en begravningsgudstjänst när den avlidne vid dödsfallet tillhörde Svenska kyrkan.

Ersättning för kostnader för kyrkliga handlingar

- 8 § Om ett dop har ordnats av en annan församling än den som den döpta tillhör har den församling som har ordnat dopet rätt till ersättning från den församling som den döpta tillhör.
Om en präst har anlitats från en annan församling än den där dopet har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.
- 9 § Om en annan församling än den som konfirmanden tillhör eller ett stift har ordnat konfirmationen, själv eller i samverkan med någon annan, har den församlingen eller stiftet rätt till konfirmationsersättning från den församling som konfirmanden tillhör.

Om konfirmanden tillhör Svenska kyrkan och inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå.

10 § Om en vigsel har ordnats av en annan församling än den som någon av makarna tillhör, har den församling som har ordnat vigseln rätt till ersättning från den församling som den äldre av makarna tillhör. Om den äldre av makarna inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan svarar den församling som den yngre av makarna tillhör för ersättningen.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där vigseln har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.

11 § Om en begravningsgudstjänst har ordnats av en annan församling än den som den avlidna tillhörde vid dödsfallet har den församling som har ordnat begravningsgudstjänsten rätt till ersättning från den församling som den avlidna tillhörde.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där begravningsgudstjänsten har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket.

Närmare bestämmelser

12 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om den ersättning som utgår enligt 8–11 §§ och ska fastställa ersättningsbeloppens storlek.

43 kap Kollekt

Församlingskollekt

6 § *Kyrkorådet* beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten ska tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänstillfälle då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt ska tas upp. Av 7 § framgår att kollekt dag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan

6 § *Församlingens kyrkoråd eller församlingsråd* beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten ska tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänstillfälle då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt ska tas upp. Av 7 § framgår att kollekt dag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet *eller församlingsrådet* inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid

kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt ska de tjänstgörande kyrkvärdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut ska anmälas vid kyrkorådets nästa sammanträde.

gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt ska de tjänstgörande kyrkvärdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut ska anmälas vid kyrkorådets *eller församlingens* nästa sammanträde.

Ändring av kollekt dagar

7 § En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av *kyrkorådet* flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det.

7 § En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av *församlingens kyrkoråd eller församlingensråd* flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det.

44 kap. Ekonomisk utjämning

Inledande bestämmelser

1 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för det ekonomiska utjämningsystemet.

Vad som i detta kapitel sägs om församlingar ska för en församling som ingår i *en samfällighet* i stället gälla *samfälligheten*. Det finns särskilda bestämmelser i 7 a § om den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §.

Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i *ett pastorat* i stället gälla *pastoratet*. Det finns särskilda bestämmelser i 7 a § om den samfällighet som avses i 2 kap. 10 §.

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på Hovförsamlingen.

7 a § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 7 § gäller för församlingarna i Visby stift ska fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §.

7 a § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 7 § gäller för församlingarna i Visby stift ska fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 10 §.

46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom

2 § Stiften ska förvalta prästlönetillgångarna.

Församlingarna har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. För en

Församlingarna har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. Om en

församling som ingår i en *samfällighet* ska det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla *samfälligheter*.

församling ingår i *ett pastorat* ska det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla *pastoratet*.

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och *samfälligheter*

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

För en församling som ingår i en samfällighet ska det som sägs i 2–11 §§ om församlingar i stället gälla samfälligheter. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfällda kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden. I 12–13 §§ finns särskilda bestämmelser för samfälligheter.

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och *pastorat*

Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet.

Särskilt om *samfälligheter*

12 § Församlingarnas kyrkoråd ska varje år till kyrkonämnden lämna en berättelse om sin verksamhet under det föregående året. Kyrkonämnden bestämmer när detta ska ske.

13 § Innan samfällda kyrkofullmäktige beslutar om budgeten ska församlingarna ges tillfälle att begära medel för sina uppgifter. Församlingarnas kyrkoråd ska lämna sina särskilda budgetförslag för det nästföljande året till kyrkonämnden, som bestämmer när detta ska ske.

Samfällda kyrkofullmäktige får i sitt budgetbeslut avvika från det som en församling har begärt endast om det finns särskilda skäl till det.

48 kap. Revision *för församlingar och samfälligheter*

O 2012:2
Bilaga 1A

Val av revisorer och revisorsersättare

- 1 § Föreskrifter om revision finns i lag.
- För en församling *som* ingår i *en samfällighet* gäller det som sägs om församlingar i stället samfälligheten. *Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfällda kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden.*
- Varje församling ska utse minst tre revisorer och lika många ersättare. Minst en revisor ska vara auktoriserad eller godkänd. Under de år då ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det nyvalda kyrkofullmäktige välja revisorer och revisorsersättare som ska granska verksamheten under de fyra följande åren. Valet av auktoriserad eller godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni året efter valåret.

Revisorernas uppgifter

- 2 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att kyrkofullmäktiges beslut enligt 47 kap. 5 § har iakttagits samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

- 3 § I lag anges vad en revisionsberättelse ska innehålla.
- 4 § Revisionsberättelsen ska överlämnas till kyrkofullmäktige.
- 5 § Kyrkofullmäktige ska begära in förklaringar som gäller de

anmärkningar som har framställt i revisionsberättelsen.

Därefter ska kyrkofullmäktige vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras.

Enligt SvKB 2011:2

48 kap. Revision och granskning av församlingar och *samfälligheter*

48 kap. Revision och granskning av församlingar och *pastorat*

Enligt SvKB 2011:2

Inledande bestämmelser

1 § För en församling som ingår i *en samfällighet* gäller det som sägs om församlingar i stället *samfälligheten*. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället *samfällda kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden*.

1 § Om en församling ingår i *ett pastorat* gäller det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället *pastoratet*.

Val av revisorer

2 § Kyrkofullmäktige ska utse en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Kyrkofullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda kyrkofullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag.

Valbarhet

3 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen gäller ej auktoriserad eller godkänd revisor.

Valbarhetshinder

4 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som 1. är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller i en nämnd i församlingen,

4 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som 1. är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige eller kyrkorådet i församlingen eller, om

2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenumnd.

församlingen ingår i ett pastorat, i ett församlingsråd inom pastoratet,

2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenumnd.

5 § *Valbar till uppdrag som revisor i en samfällighet är inte den som*
1. *är ledamot eller ersättare i samfällda kyrkofullmäktige, kyrkonämnden eller i en nämnd i samfälligheten,*
2. *är ledamot eller ersättare i något av de organ som anges i 4 § 1,*
3. *är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som samfälligheten ligger i,*
4. *är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenumnd.*

Revisorernas uppgifter

5 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelsen

6 § I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.
Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.
Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkofullmäktige.
Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning, ett modifierat uttalande eller upplysningar av särskild betydelse ska revisorerna lämna sin berättelse även till stiftet.

53 kap. Offentlighet för handlingar

Överklagande

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller *samfällighet* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller *ett pastorat* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska

kyrkans överklagandenämnd.
Övriga beslut enligt 11 § får
överklagas hos Svenska kyrkans
överklagandenämnd. Nämndens
beslut får inte överklagas.

kyrkans överklagandenämnd.
Övriga beslut enligt 11 § får
överklagas hos Svenska kyrkans
överklagandenämnd. Nämndens
beslut får inte överklagas.

56 kap. Kyrkobokföring och andra register

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling eller *en samfällighet* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling eller *ett pastorat* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

57 kap. Tillsyn

ALLMÄNT OM TILLSYN

Tillsyn över församlingar och stift

1 § *Biskopen och domkapitlet* ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och *samfälligheter samt över verksamheten i stiftet*. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, *dels* i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, *dels* i rättsliga frågor,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även Svenska kyrkan i utlandet.

Tillsyn över församlingar och pastorat

1 § *Stiftet* ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och *pastorat*. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor *och i förvaltningsfrågor*,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. *biskopens och domkapitlets* granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

O 2012:2
Bilaga 1A

Församlingsinstruktionens innehåll

5 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion. Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet *i församlingen* i samråd med domkapitlet. Instruktionen ska innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska även behandlas församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift.

5 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion. *Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion.* Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med domkapitlet. *När det gäller en gemensam församlingsinstruktion ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet.* Instruktionen ska innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska även behandlas dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys.

Utöver vad som sägs i första stycket ska i en gemensam församlingsinstruktion för församlingarna i ett pastorat även redovisas hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet. Där ska också redovisas hur de befattningar som präst som ska finnas inrättade enligt 37 kap. 18 § i huvudsak disponeras.

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter

godkännande av *församlingens beslutande organ* och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av *församlingens beslutande organ*, kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

godkännande av *kyrkofullmäktige* och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen *och, när det är fråga om en gemensam församlingsinstruktion, för pastoratet och dess församlingar.*

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen får väckas av *kyrkofullmäktige*, kyrkorådet, *ett församlingsråd*, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av församlingsinstruktionen. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige och domkapitlet.

7 § Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av *beslutande organ* och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen först efter det att *det beslutande organet* och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

För församlingar inom *utlandskyrkan* gäller det som sägs i första stycket om beslutande organ istället kyrkorådet.

7 § Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av *kyrkofullmäktige* och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen *eller pastoratet och dess församlingar* först efter det att *kyrkofullmäktige* och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

För församlingar inom *Svenska kyrkan i utlandet* gäller det som sägs i första stycket om kyrkofullmäktige istället kyrkorådet.

BESLUTSPRÖVNING

Tillämpningsområde

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av *en samfällighet* prövas på begäran av en församling som ingår i *samfälligheten* och på begäran av den som

Beslut av *ett pastorat* prövas på begäran av en församling som ingår i *pastoratet* och på begäran av den som tillhör en sådan för-

tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. *Samfällighetens* beslut prövas också på begäran av kyrkoherden *i en pastorats-samfällighet eller av någon av kyrkoherdarna i en flerpastorats-samfällighet* även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i *samfälligheten*.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling som ligger i stiftet, på begäran av en *samfällighet där församlingar som ligger i stiftet ingår* och på begäran av den som tillhör en *sådan* församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art, *och*
3. beslut som har fattats av domkapitlet.

samling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. *Pastoratets* beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i *pastoratet*.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av *ett pastorat* i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling *i stiftet* och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. *beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och*
4. beslut som har fattats av domkapitlet.

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller *en samfällighet*. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller *ett pastorat*. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, *samfällighetens* respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, *samfälligheten* respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, *pastoratets* respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, *pastoratet* respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

Grunder för prövningen

10 § Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, *samfälligheten* respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

10 § Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, *pastoratet* respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Åtgärder när ett beslut har upphävts

20 § Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling och *en samfällighet* ska senast tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

En församling och *ett pastorat* ska senast tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014 med undantag för ändringarna i 38 kap., som träder i kraft den 1 januari 2013. Äldre bestämmelser i 38 kap. gäller dock fortfarande när nya ledamöter och ersättare ska utses i direktvalda

kyrkoråd och samfällda kyrkofullmäktige under år 2013. Hänvisningen avseende valnämnder i 38 kap. 5 § ska under 2013 avse 4 kap. 14–20 §§ och 22–33 §§.

O 2012:2
Bilaga 1A

2. Pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter blir den 1 januari 2014 pastorat. Detsamma gäller de pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter om vilka det har fattats beslut med ikraftträdande den 1 januari 2014. Om det i pastoratens namn ingår orden ”kyrkliga samfällighet” ska detta istället ersättas av ordet ”pastorat”.

4. Kyrkovalet år 2013 ska för andra samfälligheter än Göteborgs kyrkliga samfällighet avse kyrkofullmäktige i pastorat. Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige ska vid beslut om antalet ledamöter i det kommande pastoratets kyrkofullmäktige tillämpa bestämmelserna i den lydelse av 3 kap. 5 § som träder i kraft den 1 januari 2014.

5. Kyrkonämnden i en flerpastoratssamfällighet ska utse den som ska vara kyrkoherde när samfälligheten blir ett pastorat.

6. När en befattning som domprost ska tillsättas för anställning i ett pastorat som har varit en flerpastoratssamfällighet ska samfällighetens kyrkonämnd utse de tre ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden som enligt 34 kap. 12 § annars utses av domkyrkoförsamlingens kyrkoråd, av en kyrkonämnd eller av en pastoratsnämnd.

7. Trots bestämmelserna i 36 kap. 5 § får kontrakt enligt den indelning som gäller den 1 januari 2014 finnas kvar till den 1 januari 2016, även om de då inte uppfyller dessa bestämmelser.

8. Gruppbe-teckningar som den 1 januari 2013 är registrerade för val till samfällda kyrkofullmäktige blir registrerade för val till kyrkofullmäktige. Då ska gruppbe-teckningarna ändras i enlighet med bestämmelserna i nya 38 kap. 25 §. Stiftsstyrelserna ska informera berörda nomineringsgrupper om ändringen av gruppbe-teckningarna.

9. När församlingsråd ska väljas första gången efter 2013 års kyrkoval ska kyrkonämnden i de samfälligheter som blir pastorat kalla till församlingsmöte enligt 4 kap. 23 §. Om det sker en indelningsändring som innebär att ett helt nytt pastorat bildas, ska i stället indelningsdelegerades arbetsutskott kalla till församlingsmöte.

10. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överklaganden och begäran om beslutsprövningar beträffande beslut som har fattats av en flerpastoratssamfällighet före den 1 januari 2014

Bilaga 1B

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får Göteborgs kyrkliga samfällighet finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Kyrkostyrelsen får utfärda bestämmelser gällande Göteborgs kyrkliga samfällighet och dess församlingar under övergångstiden, samt särskilda bestämmelser avseende kyrkovalet 2013 till samfälligheten och dess församlingar.

För att vara valbar i ett direktval i en församling som ingår i samfälligheten krävs att man tillhör den församlingen.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2012:2y

Strukturfrågor

Läronämndens yttrande över skrivelse 2012:5 och motion 2012:61

Läronämnden vill med anledning av skrivelse 2012:5 och motion 2012:61 fokusera tre områden: Församlingsbegreppet, församlingsindelningen och tillsynsfunktionen.

Gällande *församlingsbegreppet* har läronämnden tidigare i sitt yttrande över förslaget till kyrkoordning (Ln 1999:3) anfört:

Som ett första kriterium för en församling anges i kyrkoordningsförslaget att huvudgudstjänst normalt firas varje sön- och helgdag eller åtminstone en gudstjänst varje vecka (...) Läronämnden finner att den intention som uttrycks i kyrkoordningsförslaget, att huvudgudstjänst normalt firas varje sön- och helgdag i en församling, är riktig. Samtidigt menar läronämnden att gudstjänstlivet alltid bör utformas med hänsyn till lokala förhållanden och förutsättningar. Regler för gudstjänstliv och den territoriella församlingsindelningen bör vara utformade med hänsyn till båda dessa aspekter. Huvudregeln är dock att huvudgudstjänst firas i en församling varje sön- och helgdag eller att åtminstone en gudstjänst firas varje vecka.

Läronämnden har också tidigare (Ln 2007:13y) konstaterat att det behövs en reflektion kring församlingsbegreppet och möjlighet till delaktighet och ansvarstagande i kyrkans liv i en ny samhällssituation:

Till följd av förändringar i kyrka och samhälle behöver man tänka igenom hur de olika aspekterna av att vara kyrka och församling förhåller sig till varandra. Därför behövs en förnyad reflektion kring församlingsbegreppet. Möjlighet till delaktighet och ansvarstagande i kyrkans liv i en ny samhällssituation – i stad och tätort, på landsbygd och i glesbygd, samt för människor med en ökad rörlighet – behöver belysas. Därvid är det samtidigt nödvändigt att en pastoralt och ekonomiskt bärkraftig organisation som motsvarar arbetsrättsliga krav kommer till stånd. Sammantaget bör detta leda till ett förtydligande av kyrkans självförståelse och teologiska och pastorala identitet.

Också i anslutning till motionerna 2012:16 och 2012:52 (Ln 2012:3y) betonar nämnden att församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Här samlas människor kring ordet och sakramenten. Det är primärt i församlingen som kyrkan blir synlig. I vår kyrkotradition möts ämbetslinjen och former för lokalt självstyre. Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt. Skrivelsen föreslår att församlingarna gemensamt tar ansvar för gudstjänsterna i pastoratet. Detta betyder, enligt Läronämndens mening, att församlingarna också i den nya strukturen som föreslås är subjekt för gudstjänstlivet. Församlingarna tar tillsammans ansvar för gudstjänstlivet, oavsett om de firar gudstjänst var för sig eller gemensamt i ett pastorat. Den föreslagna regleringen av gudstjänstlivet anger en miniminivå i ett pastorat och reglerar inte gudstjänstlivet som helhet.

När det gäller *församlingsindelning* är den teologiska utgångspunkten att den allmänliga kyrkan tar gestalt i lokala sammanhang. I Svenska kyrkan är samspelet mellan församlingar, pastorat och stift väsentligt ur ett lärooperspektiv. I detta samspel är det därför nödvändigt att stiftet har en reell möjlighet att ta ansvar för församlingsindelningen som ett uttryck för vår kyrkas episkopala struktur. Mot denna bakgrund finner Läronämnden att skrivelsens förslag är förenligt med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Gällande *tillsynsfunktionen* vill läronämnden framhålla följande. I Svenska kyrkans tradition med dess episkopala struktur är det viktigt med en fungerande tillsynsfunktion från biskop och stift till kyrkoherde och församling. Kyrkoherdens roll och uppdrag är att under eget ansvar ha tillsyn över all verksamhet i församlingen. Det är därför nödvändigt att det finns en reell möjlighet för kyrkoherden att ta ett sådant ansvar även i mycket stora pastorat. Detta behöver beaktas när förslaget tillämpas.

Uppsala den 22 augusti 2012

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2012:3y

Direktval till församling

Läronämndens yttrande över motionerna 2012:16 och 2012:52

Läronämnden har tidigare (Ln 2000:13y och Ln 2003:8y) understrukt
... att delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att detta sker i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Att dessa intentioner förverkligas förblir angeläget.

Läronämnden har också tidigare (Ln 2007:13y) konstaterat att det behövs en reflektion kring församlingsbegreppet och möjlighet till delaktighet och ansvars-tagande i kyrkans liv i en ny samhällssituation.

Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Här samlas människor kring ordet och sakramenten. Det är primärt i församlingen som kyrkan blir synlig. I vår kyrkotradition möts ämbetslinjen och former för lokalt självstyre. Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt.

Uppsala den 22 augusti 2012

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Gudstjänstutskottets yttrande 2012:2y

Strukturfrågor

Till organisationsutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över skrivelse 2012:5 samt motion 2012:61

Organisationsutskottet har bett Gudstjänstutskottet att yttra sig över KsSkr 2012:5 samt motion 2012:61. Gudstjänstutskottet vill därför framföra följande. Utskottet konstaterar inledningsvis att gudstjänstfirandet ligger som grund för varje kristen gemenskap och att det därför är av stor betydelse att gudstjänstlivet i dess olika former främjas. Utskottet menar också, i linje med Läronämndens yttrande 2012:2y, att församlingen alltid ska vara subjekt för gudstjänstlivet och konstaterar att i den nu föreslagna strukturen sker detta genom att församlingarna tar ansvar för gudstjänstlivet antingen genom att fira gudstjänst var för sig eller gemensamt i ett pastorat. Utskottet vill även lyfta fram att i den föreslagna regleringen är det en miniminivå som anges när det gäller gudstjänstlivet i ett pastorat. Det innebär att det totala gudstjänstlivet kan vara mer omfattande.

I kristen tradition och kristet liv har det ansetts självklart att varje församling firar gudstjänst varje sön- och helgdag och detta är, i allt väsentligt, en naturlig ordning även i framtiden. Utskottet påpekar att i en församlingsinstruktion kan församlingens gudstjänstliv regleras på ett mer lokalt och församlingsnära sätt än vad som ofta är möjligt utifrån kyrkoordningen.

Gudstjänstlivet måste ständigt främjas och detta kan göras på olika sätt och är beroende av många faktorer. Inte minst är det viktigt att lokala förutsättningar beaktas. Det finns betydande skillnader mellan till exempel stad och land och mellan olika delar av landet. Skillnader som medför att t.ex. ett visst arbets sätt eller en viss organisatorisk form som fungerar väl i en miljö är mindre lämpad i en annan. Det är också av stor vikt att det lokala engagemanget tas till vara och att historiska förutsättningar beaktas så att en kristen gemenskap kan bibehållas eller nyskapas.

Gudstjänstutskottet vill särskilt framhålla att det är viktigt att möjligheten att leda gudstjänsten breddas i linje med utskottets uppfattning i G 2011:2. Där poängterar utskottet att i en luthersk kyrka – där det allmänna prästadömet spelar en central roll – är det av vikt att lekmän såväl uppmuntras som ges möjlighet att leda gudstjänster. Utskottet ser också det pågående kyrkohandboksarbetet som en viktig möjlighet att främja lekmannaletta gudstjänster och bredda delaktigheten kring gudstjänsten.

Uppsala den 27 september 2012

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Niclas Blåder, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Timmy Leijen, Sofija Pedersen Videke, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Anna-Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Alve Svensson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Johan Blix, Anna-Karin Stråle Börjesson, Sture Köhler, Britt-Marie Danestig, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson, Bengt Inghammar och Dag Sandahl.

Biskoparna Ragnar Persenius och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2012:2y

Strukturfrågor – tillsyn

Till Organisationsutskottet

Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5 vad avser bestämmelser om tillsyn

Vi har från Tillsyns- och uppdragsutskottets sida inga förslag till ändringar i de bestämmelser om tillsyn som finns i kyrkostyrelsens skrivelse. En övergripande notering är att förutsättningarna för stiftets tillsyn naturligtvis påverkas av den lokala strukturförändringen. Kyrkoordningen ger och kan bara ge vissa ramar för tillsynsuppdraget. Det kommer, som vi ser det, att krävas ett fortsatt arbete i stiftet och erfarenhetsutbyte mellan stiftet ifråga om hur uppdraget ska fullföljas.

Vi ser det som angeläget att understryka den bestämning av begreppet tillsyn som finns i 57 kap. 1 § första punkten i kyrkoordningen. Där talas om råd, stöd och hjälp i olika frågor. Det är alltså i första hand fråga om att se till att det finns så goda förutsättningar som möjligt för församlingar och pastorat att fullgöra sina uppgifter. Olika stödfunktioner som kan sägas rymmas i begreppet ”förvaltning” behöver hanteras på ett sådant sätt att församlingens grundläggande uppgift kommer i fokus.

Det som är nytt i bestämmelserna, tillsyn i förvaltningsfrågor, bör alltså enligt vår mening inte främst gälla ett slags kontrollfunktion även om också detta kan behövas i vissa fall. Tillsyn i förvaltningsfrågor torde i första hand bli en uppgift för stiftsstyrelserna. Det är inte fråga om något alldeles nytt. Flera stift har på olika sätt arbetat med stöd i förvaltningsuppgifter och stiftsstyrelserna har redan ett tillsynsansvar avseende den lokala indelningen.

Vi noterar att det kommer att ske en nödvändig utredning i frågor som gäller kontraktens ställning och uppgifter. Förutsättningarna för kontraktprostens tillsynsuppgifter som ”biskopen förlängda arm” påverkas i hög grad av lokala strukturförändringar i storstadsregionerna.

Kyrkoherden har lokalt en tillsynsfunktion avseende all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Denna innehållsligt specifikt bestämda uppgift påverkas naturligtvis också när det blir pastorat som är betydligt större än dagens. Strukturförändringen medför att det bara finns församlingar och pastorat och leder till att kyrkoherdens särskilda tillsynsuppgift kommer att utövas i alla lokala enheter. Detta ser vi som en god utveckling.

Uppsala den 27 september 2012

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Kerstin Björk, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars-Ivar Ericson, Hans Olof Andréén, Mattias Rosenquist, Bertil Olsson, Karin Långström Vinge och Eric Muhl.

O 2012:2
Bilaga 5

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ronny Hansson, Jan Johansson, Roine Olsson, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Niklas Grahn, Maria Falk, Rune Wallmyr, Emma Thorén, Torbjörn Lindahl och Bertil Murray.

Biskop Tuulikki Koivunen Bylund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets yttrande 2012:1y

Vård och underhåll av kyrkobyggnader

Till Organisationsutskottet

Ekonomi- och egendomsutskottets yttrande över motion 2012:44 och skrivelse 2012:5 avsnitt 4.2.

Kostnadseffektiv hantering av kyrkobyggnader och andra fastigheter är strategiska framtidsfrågor för Svenska kyrkan. Fel hanterat riskerar betydande belopp, i onödan, gå till fastigheter istället för verksamhet. Rätt hanterat frigör resurser till verksamheten.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att ”En utredning ska tillsättas angående det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna. En översyn av utjämningsystemet ska också göras.” Ekonomi- och egendomsutskottet tillstyrker kyrkostyrelsens förslag. Kyrkostyrelsens motivskrivning till förslaget kan emellertid tolkas som att utredningen är bunden av de idéer som presenteras i strukturutredningen. Utskottet vill därför betona vikten av att utredningen ges ett mandat att analysera olika typer av åtgärder och frågor som är kopplade till kyrkobyggnader. Det kan även visa sig motiverat att utreda hanteringen av andra typer av byggnader. Utredningen bör exempelvis ges möjlighet att utreda och analysera de frågor som lyfts i motion 2012:44. Mot bakgrund av att utskottet förutsätter ett brett utredningsmandat är det dock olämpligt att kyrkomötet i detta skede lämnar särskilda instruktioner till utredningen på det sätt som föreslås i motion 2012:44. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 27 september 2012

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Gusten Rolandsson, ordförande

Anders Granberg, sekreterare

Beslutande: Gusten Rolandsson, ordförande, Ingrid Karlsson, Sigvard Olsson, Gun Eriksson, Tommy Eriksson, Mats Johansson Flygg, Stefan Caplan, Marcus Bernhardsson, Jan G Nilsson, Sten Persson, Gerd Gullberg Johnson, Peter Bernövall, Gunvor Torstensson, Birgit Friggebo och Claes Björndahl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Titti Ådén, Magnus Nilsson, Sven-Erik Bodén, Bengt Säberg, Carina Håkansson, Åke Löfstrand, Ragnhild Bertius, Bertil Persson, Gunnar Pettersson, Jan Friheden, Dan Sarkar och Mats Lindström.

Biskop Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:9y

Partiella samfälligheter

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2012:41 första yrkandet

I motionens första yrkande föreslås att kyrkomötet beslutar att det fr.o.m. år 2014 ska vara möjligt att bilda partiella samfälligheter mellan pastorat för samverkan om begravningsfrågor med rätt för samfälligheten att uppbära begravningsavgift.

Om det fr.o.m. år 2014 ska vara möjligt att bilda partiella samfälligheter för samverkan om begravningsfrågor krävs ändringar i kyrkoordningen. Det saknas förslag till en sådan reglering i motionen och därigenom också datum för ikraftträdande för en sådan. En sådan ändring i kyrkoordningen bör dessutom utredas innan den eventuellt genomförs.

Under åberopande av vad som ovan anförts avstyrker kyrkorättsutskottet förslaget då det inte är kyrkorättsligt möjligt.

Uppsala den 26 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Maria Lagerman, Per-Eric Larsson, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:10y

**Övergångsbestämmelser för Göteborgs kyrkliga
samfällighet**

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2012:42

I motionen föreslås i första hand att kyrkomötet ska besluta att i de av kyrkostyrelsen föreslagna övergångsbestämmelserna till kyrkoordningen i skrivelsen *Strukturfrågor* (KsSkr 2012:5) punkt 3 ska anges att Göteborgs kyrkliga samfällighet får finnas kvar tills vidare.

I andra hand föreslås i motionen att ovan nämnda övergångsbestämmelser ska få finnas kvar till och med den 31 december 2017.

Den föreslagna övergångsbestämmelsen är avsedd att av praktiska skäl vara en specialreglering under en begränsad period för att man ska kunna förbereda en indelning av samfälligheten i flera pastorat.

Eftersom en övergångsbestämmelse inte kan gälla permanent avstyrker kyrkorättsutskottet förslaget i motionens första punkt.

Motionärernas andrahandsförslag avser en förlängning med två år av den i skrivelsen föreslagna tiden. En sådan ordning är kyrkorättsligt möjlig.

Uppsala den 26 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Per-Eric Larsson, Maria Lagerman, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:11y

Huvudgudstjänster i pastorat

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2012:61 yrkande 1

I motionen föreslås i det första yrkandet att kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5 vad avser förslag om ändringar av 17 kap. 3 § samt att i fråga om nya 37 kap. 3 § första punkten i stället anta ett förslag till lydelse som innebär att det i församlingarna ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av 17 kap. 3 §.

Kyrkorättsutskottet ser inga kyrkorättsliga hinder för att huvudregeln fortfarande ska vara att det i varje församling ska firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar, i enlighet med formuleringen i den nu gällande 17 kap. 3 § första stycket, även om övriga förslag i kyrkostyrelsens skrivelse *Strukturfrågor* genomförs.

Däremot behöver 17 kap. 3 § andra stycket ändras om de övriga förslagen i skrivelsen blir verklighet, inte minst på grund av de förändringar som föreslås avseende församlingsinstruktioner och pastorat. Då inte några sådana förändringar föreslås i motionen avstyrker kyrkorättsutskottet motionens första yrkande.

Uppsala den 26 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Maria Lagerman, Per-Eric Larsson, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:12y

Strukturfrågor

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2012:5

Principiella frågor

I skrivelsen föreslås bl.a. en innehållslig förändring av två kyrkliga begrepp: pastorat och församling. Kyrkorättsutskottet vill peka på den svårighet det kan innebära, åtminstone initialt, att fylla gamla begrepp med nytt innehåll.

Vad gäller församlingsbegreppet vill kyrkorättsutskottet, i likhet med Läro-nämnden, betona att församlingen även fortsättningsvis är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan och att det ständigt behövs en reflektion kring församlingsbegreppet. Kyrkorättsutskottet vill tillägga att det behövs en fortgående reflektion kring församlingsbegreppet även på ett kyrkorättsligt plan inom alla enheter i kyrkan.

Övriga frågor

- ◆ I förslaget till 4 kap. 25 § bör orden "ledamöter och ersättare" bytas ut mot "församlingsrådet" eftersom valet avser hela församlingsrådet. Bestämmelsens första mening får då följande lydelse: "Kyrkofullmäktige beslutar för vilken tid *församlingsrådet* ska väljas."
- ◆ I förslaget till 8 kap. 17 § andra stycket första meningen kan ordet "elektorer" med fördel bytas ut till "elektorsplatser". Meningens lydelse blir då "Stiftsstyrelsen ska fördela övriga *elektorsplatser* mellan *församlingarna och* pastoraten."
- ◆ I förslaget till 29 kap. 6 § första stycket bör orden "med anledning av detta" bytas ut mot "om upptagande i kyrkan". – Vidare kan det med fördel även fortsättningsvis vara så att det finns en begränsning gällande vilka präster som kyrkoherden kan utse enligt förslaget till tredje stycke. Tredje stycket kan med fördel få följande lydelse: "Kyrkoherden får utse en annan präst *i församlingen eller pastoratet* att pröva frågor om inträde i och utträde ut kyrkan."
- ◆ Kyrkorättsutskottet noterar att det i förslaget till 33 kap. 9 § punkten 4 står om nämnder på nationell nivå och att det i kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3 *Ändringar i kyrkoordningen m.m.* föreslås att nämnderna på nationell nivå för samordning, planering och utveckling avskaffas. Om förslaget går igenom kommer bestämmelsen således att avse Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd.
- ◆ I förslaget till ny 36 kap. 2 § används felaktigt benämningen "utlandskyrkan". Denna ska bytas ut mot "Svenska kyrkan i utlandet".
- ◆ Förslaget till 37 kap. 6 § blir mer lättläst genom att den första meningen i stället får lydelsen "Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar av den indelning som avser pastorat och församlingar som inte ingår i ett pastorat."
- ◆ Det saknas ett bindestreck i förslaget till 38 kap. 25 § andra stycket, så att lydelsen blir "En beteckning som registreras *bara* för val till kyrkofullmäktige

ska alltid innehålla församlingens eller pastoratets namn i nominativ- eller genitivform.”.

- ◆ Förslaget till 38 kap. 48 § andra stycket, första meningen, kan göras mer lättbegriplig om den i stället får följande lydelse: ”Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottagningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana röstmottagningsställen anordnas samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet.”
- ◆ Kyrkorättsutskottet ställer sig frågande till om det i förslaget till 38 kap. ska hänvisas till expeditioner vid förtidsröstning eller om även andra lokaler vid förtidsröstning än expeditioner avses.
- ◆ Det saknas en bestämmelse motsvarande nuvarande 2 kap. 13 §, vilket inte verkar ha varit avsikten. En sådan kan med fördel läggas till i 40 kap. Bestämmelsen skulle i så fall kunna ha lydelsen: ”Ett pastorat får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa.”.
- ◆ I förslaget till 42 kap. 9 § kan det finnas skäl att göra följande tillägg i andra stycket: ”Om konfirmanden *tillhör Svenska kyrkan* och inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå.”

Kursiveringar saknas

- Förslaget till 7 kap. 11 § första stycket
- Nuvarande lydelse av och förslaget till 7 kap. 14 § första stycket
- Nuvarande lydelse av 7 kap. 15 §, tionde strecksatsen och förslaget till 7 kap. 15 §, första strecksatsen
- Nuvarande lydelse av och förslaget till 7 kap. 20 §
- Nuvarande lydelse av och förslaget till 7 kap. 23 § första stycket
- Nuvarande lydelse av 12 kap. 13 a § första stycket andra meningen
- Förslaget till 17 kap. 3 § första stycket
- Förslaget till 26 kap. 3 § första stycket
- Förslaget till 33 kap. 4 § tredje stycket
- Nuvarande lydelse av och förslaget till 33 kap. 6 § första stycket andra punkten
- Förslaget till 38 kap. 4 § andra stycket
- Nuvarande lydelse av 38 kap. 91 § första, tredje och sjunde styckena
- Nuvarande lydelse av och förslaget till rubrik direkt före 57 kap. 1 §
- Förslaget till 57 kap. 5 § första stycket punkten 2
- Nuvarande lydelse av och förslaget till 57 kap. 8 § andra stycket

Uppsala den 27 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

*Bengt Stigner och Anna Sundelius,
sekreterare*

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Maria Lagerman, Anki Erdmann, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

O 2012:2
Bilaga 10

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Per-Eric Larsson, Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.